

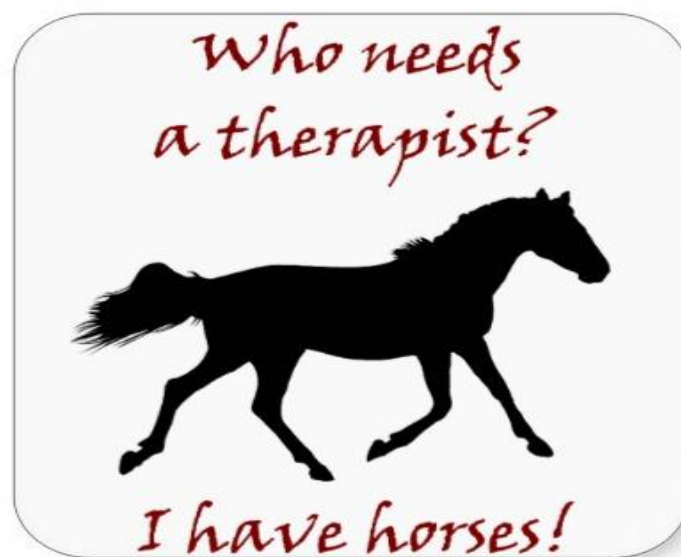
Margit Zakariassen

"Uten hesten hadde jeg vært både tjukk og sur!"

En kvalitativ analyse av hesten og stallmiljøets innvirkning på kvinnelige hesteeieres identitetskonstruksjon

Masteravhandling i sosiologi

Trondheim, våren 2014

Forord

Det er både deilig og vemodig at jeg nå, med denne masteroppgaven, har fullført et femårig lektorstudie i samfunnsfag, her ved NTNU. Denne prosessen har vært lærerik og givende, og jeg føler meg svært privilegert som har fått forske på et tema som ligger mitt hjerte så nær som hest.

I løpet av tiden min som student ved NTNU har jeg fått møte både medstudenter og ansatte, som på forskjellige måter har bidratt til denne mastergraden, og som fortjener en takk. Først og fremst vil jeg rette en stor takk til veilederen min, Berit Skog. Hennes tilbakemeldinger og konstruktive kritikk har vært til stor hjelp og motivasjon gjennom hele prosessen. Jeg vil takke informantene som har delt sine refleksjoner og synspunkter med meg, og gjort datainnsamlingsprosessen både interessant og hyggelig. Her det også på sin plass å takke damene som driver og eier stallene, og som har gitt meg tillatelse til et innsyn i sine staller.

Jeg vil også takke klassen min i sosiologi for quizer, "masterpilsen", kollokvier, og ikke minst, en uforglemmelig klasseset til Krakow høsten 2013. Videre vil jeg takke min gode venninne, Åshild Kleppe. Takk for at du alltid får meg til å le. Jentegjengen min "åtte flotte" kunne jeg heller ikke klart meg foruten. Jeg er så glad for alle minnene vi har sammen, og alle minnene som vi skal skape fremover.

Kjære mor og far. Takk for at dere alltid har troen på meg, selv i de stundene jeg ikke har det selv.

Til slutt vil jeg takke mine to fribente venner. Takk til Jonny for at han vet når matmor trenger en varm og myk kattedekle, og takk til Nume Kvikk som, i mine øyne, er så uendelig mye mer enn en hest.

Trondheim 3. juni 2014

Margit Zakariassen

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1: Innledning	1
1.1 Aktualisering	1
1.2 Faglig relevans	3
1.2.1 Identitetsbegrepet	3
1.2.2 Det moderne samfunnet	3
1.3 Personlig begrunnelse	4
1.4 Tidligere forskning	5
1.4.1 Kvinner i det moderne samfunnet	5
1.4.2 Hesteeiere i Norge	6
1.4.3 Hest og menneske.....	7
1.5 Avgrensning av problemstilling	10
1.6 Oppgavens struktur	10
Kapittel 2 Teori	11
2.1 Erving Goffman	11
2.1.1 Selvpresentasjon	11
2.1.2 Stigma.....	12
2.2 Moderne identitetsdannelse	13
2.2.1 Livsstil og selvidentitetens kontinuitet.....	13
2.3 Stallen som sosialt felt	14
2.3.1 Kapitalbegrepene	14
2.3.2 Signifikante andre	15
2.3.3 Sosiale felt	15
2.3.4 Habitus	16
2.4 Klargjøring av problemstillingene	17
Kapittel 3 Metode	19
3.1 Innledning	19
3.2 Valg av Metode	19
3.3 Innsamling av data	19
3.3.1 Utvalg	19
3.3.2 Utformingen av intervjuguiden	21
3.4 Forskerrollen	22
3.5 Behandling av data	23
3.6 Analyseprosessen	24
3.8 Vurdering av datamaterialets kvalitet	25
3.8.1 Reliabilitet	25
3.8.2 Validitet	26
3.8.3 Analytisk generalisering.....	26

Kapittel 4: Analyse	27
4.1 Hva kjennetegner de kvinnelige hesteeierne og stallmiljøet i denne studien?	27
4.1.1 Personlig identitet.....	27
4.1.2 Sosial identitet	30
4.1.3 Kulturell identitet	36
4.2 Hvordan beskriver informantene forholdet til hesten og dets betydning for deres identitet?	39
4.2.1 Hesten som speil.....	39
4.2.2 Hesten som styrke	42
4.2.3 Hesten som venn	44
4.3 Hvordan fungerer sosialiseringen i stallen?	48
4.3.1Stallen som sosialt felt.....	48
4.3.2 Handlingsrammer i stallen: Verdier og normer.....	55
Kapittel 5: Avsluttende diskusjon.....	59
5.1 Oppsummering av hovedfunn.....	59
5.2 Konklusjon.....	60
5.3 Teoretisk diskusjon og videre forskning	60
6. Litteraturliste.....	63
7. Tabelloversikt	67
Vedlegg 1 - Intervjuguide	69

Kapittel 1: Innledning

Temaet for denne studien er hvordan hesten og deltakelse i stallmiljøet påvirker kvinnelige hesteeieres identitetskonstruksjon. For å undersøke dette har jeg tatt utgangspunkt i hestemiljøet i Trondheim, der jeg har intervjuet syv kvinner mellom 16 og 51 år som eier egen hest. Hobbyer kan anses som en del av individers stadig pågående identitetsarbeid, og dette vil jeg belyse ved å ta utgangspunkt i hestehobbyen, en hobby som krever store mengder tid og ressurser. Hensikten med å intervju hesteeiere har vært å fange opp hvordan de mener at identiteten deres påvirkes av hesten og stallmiljøet, og videre tolke dette i en forståelsesramme basert på sosiologiske teorier med identitet og sosialisering som hovedtema.

I dette kapittelet vil jeg presentere studiens samfunnsmessige aktualitet, dens faglige relevans, tidligere forskning samt en personlig begrunnelse for valg av tema. Deretter vil jeg presenterer problemstillingene mine og oppgavens struktur.

1.1 Aktualisering

Kvinnens deltakelse i hestemiljøet begynte på slutten av 1800-tallet, da de militære ridekorpserne ble omgjort til sivile rideklubber. Organiseringen av miljøet var imidlertid mannsdominert helt frem til 1950-tallet, da de første kvinnene fikk tilgang til styret i Norges Rytterforbund. I løpet av denne perioden gjennomgikk hestens rolle i samfunnet store endringer. Fra å være knyttet til jordbruk, militæret og arbeidslivet, ble hesten en del av folks fritid. Denne endringen brakte også med seg en ny kjønnsfordeling, der det var jentene som fortsatte på rideskolene med hesten som hobby og kilde til kos og rekreasjon, mens guttene sparte til førerkort og motorsykkel (Børresen, 2002)

Siden 1950-tallet har kvinnenens deltakelse i hestemiljøet hatt en stødig økning, og i dag er det kvinner som er i overtall i miljøet. Dette kan illustreres gjennom tall fra Norges rytterforbund, som viser at kvinner utgjør 72 % av medlemmene (Vik & Farstad, 2012). På bakgrunn av dette, omtales hesteaktiviteter ofte som kjønnnet, eller som en *jentehobby*. Det er flere som har forsøkt å forklare årsakene til den skjeve kjønnsfordelingen i hestemiljøet. En av forklaringene er at kvinner trekkes mot hesten som en kilde til stell og omsorg, da kvinner vanligvis har en humanistisk innstilling til dyr (Wang, 1989). Jørgensen (1995) mener at hesten også appellerer til kvinner som en følge av utfordringene og problemløsningen en hest

innebærer. Menn, på sin side, trekkes mot farten, spenningen, maktaspektene og konkurranseorienteringen i hestemiljøet (Wang, 1989).

Hesten synes å ha en tiltrekningskraft på kvinner, og Nikku (2005) hevder at kvinnenenes inntog i hestemiljøet har utvidet sportens definisjon. I den moderne stallen finner man et komplekst system av makt, omsorg, fysiske anstrengelser og fart. Hun beskriver den moderne stallen som et skittent miljø med moteriktige klær, et miljø som er med på å forme og opprettholde kvinners identitet (Nikku, 2005).

Med overskrifter som "Hestejenter blir gode ledere" (Ukeavisen Ledelse, 2010) og "Hestejenter mestrer livet godt" (Moen, 2004) har temaet kvinner og hest, også gjort seg gjeldende i norske medier. I disse artiklene trekkes det frem hvordan hester og stallmiljøet utfordrer kvinner på områder som sies å være *identitetskapende*. Hesten gir jenter og kvinner økt handlekraft, beslutningsevne og ansvarsfølelse, og hesten trener jenter og kvinner i kommunikasjon og til å ta en lederrolle. I Ukeavisen Ledelse (2010) skrives det at jenter og kvinner som har hest som hobby, utvikler disse ferdighetene da hestemiljøet er en arena der de møter andre normer enn ellers i samfunnet. Det er en arena der det kreves en annen kompetanse enn utseende og ytre attributter for å lykkes som forbilde for andre og leder for hesten (Ukeavisen Ledelse, 2010).

På det helseorienterte NRK-programmet "Puls" sine nettsider trekkes det frem en studie som er gjort på unge jenter som har hest som hobby ved et ridesenter i Tromsø (Moen 2004). Studien som trekkes frem er gjennomført av Ella Koren og Bente Træen (2003), og funnene indikerer at "hestejentene" takler livet godt. Hestehobbyen gir jentene mestringsfølelse og gjør dem bedre rustet til å møte voksenlivet, da de utvikler trekk som god selvtilit, høye ambisjoner, uavhengighet, og gode kommunikasjons-, omsorgs- og samarbeidsevner. I tillegg trekkes det frem at hesten lærer jentene å kjenne sine egne grenser, og at hesten dermed også kan være med på å holde jentene unna skadelige eller farlige miljø i oppveksten. Koren og Træens (2003) studie fokuserer ikke bare på hesteeiere, men alle kvinner som ferdes i stallen.

I dag er det jenter og kvinner som dominerer i hestemiljøet, som sammen med hesten, synes å ha en rekke positive effekter på jenter og kvinner. På bakgrunn av dette ønsker jeg å belyse hvilke aspekter som trekker de kvinnelige hesteeierne i denne studien mot hesten og hestemiljøet, og om de opplever at hesten og hestemiljøet hjelper dem med å utvikle aspektene som trekkes frem som identitetskapende av Ukeavisen Ledelse (2010) og Koren og Træen (2003).

1.2 Faglig relevans

1.2.1 Identitetsbegrepet

Interessen og betydningen av identitet har økt i takt med moderniteten og utformingen av samfunnet slik vi kjenner det i dag. Carsten Rene Jørgensen (2008) mener at den økende bruken av identitetsbegrepet har ført til en popularisering av begrepet, og gjort dets betydning upresis. Han hevder at det er flere utfordringer ved bruk av identitetsbegrepet, og at begrepets betydning avhenger av hvilket perspektiv og sammenheng det brukes i. Identitet kan for eksempel tolkes som en subjektiv fornemmelse eller personlig konstruksjon, som et uttrykk for kulturelle og diskursive prosesser nedfelt i hvert enkelt individ, eller som en personlig fortelling som individet selv har konstruert gjennom et eksistensielt og kontinuerlig prosjekt. Videre har ikke individer én, men flere identiteter, avhengig av normer, verdier og roller som gjør seg gjeldende i forskjellige situasjoner og ovenfor ulike aktører. Avslutningsvis påpekes det at identiteten i seg selv er et diffust fenomen, som ikke kan relateres til noen form for substans, essens eller allerede gitt kjerne i individet (Jørgensen, 2008).

Det er vanlig å trekke skillelinjer innenfor identitetsbegrep mellom et individs personlige, sosiale og kulturelle identitet (Bø & Schiefloe, 2007: 129). Identiteten favner dermed et bredt spekter ved individet som inkluderer opplevelse av seg selv som en fysisk, sosial, moralsk og kulturell person. Samtidig favner disse tre identitetsbegrepene holdninger, verdsett, kjønn, yrke og fellesskap og samspill med andre individer med på å forme identiteten. På bakgrunn av dette har identitetsbegrepet innenfor sosiologien hovedsakelig blitt tolket som et eksistensialistisk og konstruktivistisk begrep knyttet til sosialisering og samspillet mellom individ og samfunn (Korsnes, Andersen & Brante, 1997).

1.2.2 Det moderne samfunnet

Ideen om at verden er moderne, er en integrert del av vår daglige tenkning. Teknologiske og sosiale utviklinger bekrefter hvor komplekst, sofistikert og avansert verden er i dag i forhold til tidligere tider. De første samtidsdiagnosene innenfor sosiologien dukket opp allerede på midten av 1800-tallet, og etter å ha ligget brakk en periode, fikk samtidsdiagnosene sin renessanse på midten av 1980-tallet (Aakvaag, 2008).

Anthony Giddens (1997) analyserer moderniteten med utgangspunkt i hvordan dagens sosiale organisering har lagt fortiden, med sine tilhørende tradisjoner, bak seg. Giddens (1997)

hevder at vi lever i en posttradisjonell verden der tradisjoner, sædvaner, trosforestillinger og forventninger har blitt tilpasningsdyktige, smidige og plastiske ressurser i en globalisert og kosmopolitisk verden med et mangfold av kulturer og livsstiler. Zygmunt Bauman (2000) mener, i likhet med Giddens, at det moderne samfunnet ikke lenger er forankret i tradisjoner. Han illustrer dette ved å hevde at det dagens samfunn preges av en *flytende modernitet*, som preges av en bruk og kast- mentalitet, også i forhold til nære relasjoner. Ulrich Beck (1997) hevder at det moderne samfunnet, ved siden av mangfoldet av livsstiler og flytende modernitet, karakteriseres av risiko. *Risikosamfunnet* er kjernen i hans modernitetsteori, som beror på at vi ikke kan kontrollere fremtiden fullt ut. Problemene vi står ovenfor i risikosamfunnet er altfor komplekse, men de stiller like fullt krav om handling, handling som potensielt kan mislykkes.

Kvinnelige hesteeieres identitetskonstruksjon vil jeg hevde er aktuelt innenfor et slikt bilde av moderniteten, da de står ovenfor et mangfold av valgmuligheter og livsstiler. For denne studien har jeg valgt å ta utgangspunkt i at identitet er en selvbiografisk fortelling som de kvinnelige hesteeierne selv har konstruert, og som stadig utvikles og revideres. Jeg vil også se på hvordan kvinnene opplever at hesten fordrer valg og prioriteringer, og om disse kan sies å ha en refleksiv karakter.

1.3 Personlig begrunnelse

Bakgrunnen for at jeg har valgt å skrive en masteravhandling om kvinnelige hesteeiere er min egen interesse for hesten som en identitetsmarkør. Jeg har selv eid hest siden 2006, og jeg har opplevd hvordan hesten og stallmiljøet har vært med på å forme min egen identitet. Min identitet som hesteeier vil jeg beskrive som preget av en enorm opptatthet av hesten, og jeg har opplevd hvordan hesten har gjort meg til et tryggere, ansvarsfullt og lykkeligere menneske. Rollen som hesteeier innebærer også holdninger og verdier, som uttrykker hva jeg mener er "korrekt" trening og håndtering av hest, og disse kommer også til uttrykk gjennom min selvpresentasjon i stallen. Gjennom min fartstid i hestemiljøet har jeg også deltatt i flere ulike stallmiljø, og jeg har fått erfare hvordan stallens sosiale hierarki bygger på ulike aspekter og egenskaper, avhengig av hva som verdsettes og gir anseelse på hver enkelt stall.

Å kaste et sosiologisk blikk på disse fenomenene har vært avgjørende for mitt utvalg av sosiologisk teori, som har identitet og sosialisering som hovedtema, og med denne studien håper jeg å få en sosiologisk forståelse for mekanismene som påvirker kvinnelige hesteeieres identitetskonstruksjon. Ut fra min egen erfaring er jeg ikke i tvil om at hesten og stallmiljøet

har stor betydning for dem som eier hest, men det skal bli interessant å se hvordan andre kvinnelige hesteeiere opplever dette, og å tolke dette som forsker, og dermed også en slags utenforstående.

1.4 Tidligere forskning

I denne delen vil jeg redegjøre for foreliggende forskning som er relevant for studien av kvinnelige hesteeiere og identitet. Jeg vil begynne med å trekke inn forskning på kvinner i det moderne samfunnet. Videre følger en deskriptiv del om norske hesteeiere, og deretter en presentasjon av forskning som er gjort på forholdet mellom hest og menneske.

1.4.1 Kvinner i det moderne samfunnet

Kjønnsrollene konstrueres gjennom kjønns sosialisering, som kan defineres som [...] *den prosessen hvor jenter og gutter lærer regler, retningslinjer, oppgaver med mer som gjelder for deres kjønn* (Bredesen, 2004: 31). Barn og unge konstruerer kjønn på mange ulike måter, og i det moderne samfunnet tildeles ikke lenger jenter og gutter ferdige kjønnsrollemønstre. Bredesen peker på hvordan hver generasjon utforsker og forhandler om hva som skal gjelde for sitt kjønn, og at hver generasjon slikt sett bidrar til å redefinere og utvikle kjønnsrollene. I dag velges mange aktiviteter på tvers av tidligere kjønns skiller, og sammensetningsmulighetene er utallige (Bredesen, 2004).

Stangeland (2010) hevder at dagens kjønnsroller, på tross av endringene Bredesen (2004) omtaler over, har en seighet ved seg som gjør at endringene går tregt. Kjønnsrollene har røtter i tradisjon og kultur, der kvinner og menn skal være både tøffe og omsorgsfulle, en rolle som kan oppleves som vanskelig å fylle (Stangeland, 2010). I tillegg til at dagens kvinnerolle kan være vanskelig å fylle, hevder Halvorsen (2014) at kvinner i det moderne samfunnet blir utsatt for en objektivisering av kvinnekroppen. Hun mener at denne objektiveringen skjer i mediene, og at den kan ha en negativ effekt på kvinner, og særlig yngre kvinner og jenter.

"Til stadighet å føle seg redusert til en samling kroppsdel, er skadelig for selyfølelsen. Et enormt fokus på utseende og kroppsdel stjeler oppmerksomheten fra viktigere ting som personlig utvikling og læring. I tillegg bidrar dette i stor grad til jenters negative syn på sin egen kropp og relaterte konsekvenser som spiseforstyrrelser, mindreverdighetsfølelse og depresjon" (Halvorsen, 2014).

Markedet for klær, sminke og kirurgiske inngrep tjener grovt på et kvinnesyn der hele hennes verdi, mål og mening knyttes opp mot utseende. Kommersiell aktør tjener på å redusere kvinnen til en samling kroppsdel som må fikses for å stadig oppfylle nærmest uoppnåelige idealer (Halvorsen, 2014).

I lys av de moderne kjønnsrollene og objektiveringen av kvinnekroppen, mener jeg det er aktuelt å undersøke hvordan de kvinnelige hesteeiere opplever dette. Interessant i denne forbindelsen er at hesten og hestemiljøet, som vi har sett, kan bidra til en motsatt effekt enn den Halvorsen (2014) omtaler i forbindelse med objektiveringen av kvinnekroppen. Træen og Korens (2003) funn indikerer for eksempel at jenter og kvinner utvikler høy selvtilitt og lærer å sette grenser. Da kvinnelige hesteeiere er både hesteeiere og kvinner, kan det være interessant å se på hvordan hesten og hestemiljøet er kan være med på å forme deres kjønnsrolle og selvbilde.

1.4.2 Hesteeiere i Norge

Mellom 2001 og 2006 økte medlemstallet i Norges rytterforbund (NRYF) med ca. 10 000 medlemmer, hvilket gjør sporten og hobbyen til en av de raskest voksende i Norge (Norges Rytterforbund, 2007). I Norge finnes det imidlertid ingen fullstendige registre over verken antallet hester eller hesteeiere, men Vik & Farstad (2012) estimerer i sin rapport at det finnes omkring 125 000 hester i Norge som eies av ca. 50 000 hesteeiere. Av disse hestene brukes omlag 72 % til sport, hobby og rekreasjon (Vik & Farstad, 2012). Det er, som nevnt, kvinnene som dominerer store deler av hestemiljøet, både når det kommer til sport og hobby. Denne kvinnedominansen kan illustreres gjennom medlemstallene til NRYF der 72 % av de 36 000 medlemmene er kvinner. NRYF er også det særforbundet under Norges idrettsforbund som har høyest kvinneandel med 88%. Til sammenligning har den totale kvinneandelen i Norges idrettsforbund ligget stabilt i underkant av 40% de siste årene (Fasting, 2008).

Hest omtales ofte som en kostbar hobby, og det å kjøpe en hest kan koste alt mellom 10 000 kroner og opp til summer det ikke snakkes høyt om i stallen. Dog er det å kjøpe selve hesten fortsatt en engangskostnad, og det understrekes at det er driftsutgiftene som gjør hobbyen til en av de mest kostbare. I tillegg til å kjøpe selve hesten kommer transportutgifter, oppstalling, stell, mat, utstyr og konkurranser (Nesselquist & Bekkåsen, 2013). I forbindelse med dette finner Vik & Farstad (2012) at hesteeiere har noe høyere utdanning og inntekt i forhold gjennomsnittsnordmannen.

Når det kommer til tidsbruk, oppgir 44% at de bruker mellom 200 og 850 timer i stallen i året, hvilket tilsvarer om lag 1 til 2 timer om dagen, mens 25% oppgir at de bruker mellom 850 og 1700 timer, 3 til 5 timer om dagen. De fleste svarer at de gjør arbeidet med hesten selv, kun 16% benytter seg av betalt hjelp (Vik & Farstad, 2012). På bakgrunn av disse funnene, kan man anse hest som en tidkrevende hobby, og dette kommer enda tydeligere frem om man ser

dem i sammenheng med annen statistikk om nordmenns tid til sport og hobby. I 2005 kunne en sammenligning av tidsbruksundersøkelser i Europa slå fast at nordmenn har 6 1/2 time i døgnet til fritidsaktiviteter, her definert som den tiden som brukes til sosialt samvær, idrett og friluftsliv, TV-titting, lesing og hobby. Av denne tiden bruker norske menn omlag 25 minutter til hobby på en gjennomsnittsdag, mens kvinner bruker 15 minutter. Til idrett og sport bruker norske menn 37 minutter og kvinner 31 på en gjennomsnittsdag. (Vaage, 2005).

Disse studiene er nyttige for å illustrere hestehobbyens tidsmessige og økonomiske aspekter, et tema jeg vil følge opp i min undersøkelse.

1.4.3 Hest og menneske

Hesten som terapeut: DAT og EAP

Det foreligger flere studier som har fokusert på dyr i behandling av psykisk syke.

Dyreassistert terapi, som forkortes DAT, defineres av Helsedirektoratet som:

"En målrettet intervensjon der man bevisst bruker dyr som en del av et integrert behandlingsopplegg, og hvor man dokumenterer og evaluerer prosessen, og hvor det er en behandler til stede" (Helsedirektoratet, 2011).

Det norske Helsedirektoratet har, i samarbeid med Cato Senteret, gjennomført en undersøkelse på DATs innvirkning på ungdom og unge voksne i rehabilitering etter psykisk sykdom. 13 pasienter med ulike diagnoser deltok i et tre ukers behandlingsprogram der det ble brukt hund som DAT. Effekten av terapien ble målt gjennom intervjuer under hele prosessen, samt et intervju i etterkant av behandlingen. Resultatene viste at dyr, i dette tilfellet hund, fungerte som en motivasjonsfaktor for fysisk aktivitet, og som en kilde til glede og humør i pasientenes hverdag (Helsedirektoratet, 2011).

Berget, Ekeberg og Braastad (2008) har også gjennomført en studie på DAT, der det er gårdsdyrs effekt på psykisk syke som undersøkes. Til forskjell fra pasientene ved Cato Senteret, deltok disse pasientene i et prosjekt der DAT ble studert som et tillegg til tradisjonell psykiatri. Funnene indikerer at pasientene opplever omgangen og arbeidet med gårdsdyr som en kilde til mestring, og dermed også bedre selvfølelse, selvtillit og tro på egne evner (Berget, Ekeberg og Braastad, 2008).

Equine Assisted Psychotherapy, er en videreutvikling av DAT-begrepet, og kan defineres som: *"Bruken av hest som partner i terapeutisk og pedagogisk arbeid, der hensikten er å*

bedre livskvaliteten hos barn og voksne som har spesielle behov" (Trætteberg, 2006). Equine Assisted Psychotherapy, eller EAP, benyttes i tilfeller der mennesker har mentale helseproblemer, adferdsvansker, spiseforstyrrelser, depresjon, angst, tilknytningsproblemer, kommunikasjonsvansker eller blitt utsatt for seksuelle overgrep. Hesten fungerer som motivasjon for å endre fokuset hos pasientene fra begrensninger til muligheter (Rothe, Vega, Torres, Soler & Pazos, 2005). Hesten fungerer som speil for menneskets erfaringer, da interaksjonen med hesten kan lette menneskets tolkning av egne følelser, kraften av intuisjon, og energi for forståelsen av selvet, naturen, ulike relasjoner og kommunikasjon. Kontakten med hesten kan bidra til menneskets utvikling og emosjonelle vekst gjennom å gi en følelse av "self-efficacy" (Rothe et al., 2005), et begrep som på norsk ofte oversettes til "mestringstillit". Mestringstillit refererer til menneskets tillit til egne evner, og til å mestre utfordrende situasjoner. Self-efficacy gjør mennesker til handlende agenter fremfor situasjonelle respondenter (Brumoen, 2010). Denne mestringstilliten vil videre føre til økt selvtillit (Rothe et al., 2005).

Forskningen som det er redegjort for her, belyser hvordan hesten gir deltakerne i studiene en økt følelse av mestring og selvtillit gjennom EAP. Målet for disse studiene er riktignok å undersøke DAT og EAPs effekt på psykisk syke, et aspekt jeg vil utelate i min studie, og heller fokusere på hvordan ordinære hesteeiere opplever at hesten kan fungere som speil, og kilde til mestringstillit og selvtillit.

Hesten som venn

Forskning på hesten som venn, eller som tar for seg "human and animal companionship", søker å analysere hvordan hesteeiere opplever forholdet mellom seg og hesten.

I 2008 ble det gjennomført en omfattende fenomenologisk studie for å belyse dette forholdet. Deltakerne i denne studien mener at de, etter å ha blitt kjent med hesten over tid, har bygget opp en gjensidig forståelse og kommunikasjon med hesten. Opptattheten av denne kommunikasjonen gjenspeiles i innsatsen deltakerne oppgir at de legger ned i å lære seg hestens språk. Det trekkes frem hvordan deltakernes vennskap med hesten baserer seg på en tillit og respekt, noe som deltakerne påpeker at de må gjøre seg fortjent til (Keaveney, 2008). Viktigheten av forståelse, kommunikasjon, tillit og respekt mellom hest og menneske må ses i lys av hvordan deltakerne opplever samspillet med hesten. Studien viser hvordan samspillet mellom deltakerne og hesten, gir dem en følelse av enhet, samarbeid og flyt. Deltakerne mener at dette samspillet med hesten er svært viktig. Et godt samspill forutsetter at de

samarbeider mot et felles mål, at hest og menneske trives med treningen, at treningen bygger på en gjensidig forståelse, kommunikasjon, tillit, respekt og en ubetinget kjærlighet til hesten (Keaveney, 2008).

Deltakerne mener videre at de er født til å holde på med hester, og at hesten gir dem en følelse av å leve et komplett liv. Flere mener at hesten gir dem en spirituell opplevelse og gjør dem lykkelige. Keaveney (2008) hevder at denne dimensjonen kan være med på å forklare hvorfor hesteeiere er villige til å ofre penger, tid og energi for å være med hesten, noe som familie, venner og utenforstående lar seg forundre over.

En undersøkelse, av Lambarth (2011), søker også å belyse båndene mellom hest og menneske, her gjennom dybdeintervju av fem kvinner. Kvinnene i studien gir alle uttrykk for at båndet til hesten vanskelig kan beskrives med ord, da dette er av uvurderlig verdi for kvinnene. Livet uten hesten ble beskrevet som utenkelig, og forholdet til hesten var svært følelsesladd. Kvinnene tar i bruk ord som bestevenn, komfortsone, familie, lidenskap og terapi, for å beskrive hestens rolle i livene deres. Alle mener at hesten er med på å forbedre livskvaliteten deres, og at hesten har fungert som stabiliserende faktor i vanskelige perioder. Interessen for hest beskrives som svært intens, på grensen til avhengighet. Deres syn på hesten som venn kommer også frem ved at de tillegger hesten en rekke ekstraordinære egenskaper, og de gir alle uttrykk for at kjærligheten til hesten er grenseløs og ubetinget (Lambarth, 2011).

Forskningen til Keaveney (2008) og Lambarth (2011) belyser hvordan vennskapet mellom hest og menneske preges av forståelse, kommunikasjon, tillit og respekt. Videre viser disse studiene at hesten oppleves som en støtte, en kilde til glede, og hvordan følelsene og interessen for hesten beskrives som intens. For denne studien mener jeg også det vil være interessant å se på hvordan de kvinnelige hesteeierne opplever vennskapet til hesten, og hvilken betydning dette forholdet har for dem.

1.5 Avgrensning av problemstilling

Mitt interessefelt i denne studien er kvinnelige hesteeieres identitetskonstruksjon. Videre i denne studien vil jeg å belyse dette ved å se på hvordan forholdet til hesten og de andre i stallen påvirker denne prosessen. På bakgrunn av dette har jeg kommet frem til følgende problemstilling:

"Hvordan opplever kvinnelige hesteeiere at hesten og stallmiljøet er med på å forme deres identitet?"

1.6 Oppgavens struktur

I kapittel 2 vil jeg redegjøre for aktuell teori med identitet og sosialisering som hovedtema. Dette kapittelet skal fungere som tolkningsramme for analysen. I kapittel 3 vil jeg presentere datagrunnlaget for studien, samt en redegjørelse for datainnsamlingsprosessen, og en diskusjon av datas kvalitet. Analysen av datamaterialet vil jeg presentere i kapittel 4, som er tematisert ut fra underproblemstillingene mine. I kapittel 5 vil jeg oppsummere funnene mine i en avsluttende diskusjon. Her vil jeg også drøfte teorien som er anvendt og hvordan man kan forske videre på temaet kvinnelige hesteeiere og identitet.

Kapittel 2 Teori

I dette kapittelet vil jeg presentere teorier som skal fungere som en forståelsesramme for hvordan hesten og hestemiljøet påvirker hesteeiernes identitet. Jeg vil fokusere på sosiologiske teorier som belyser sosialisering og identitet.

2.1 Erving Goffman

Erving Goffman (1963) benytter begrepet *inntrykkskontroll* for å belyse hvordan identitet konstrueres i møtet mellom mennesker, der de selv styrer hvilke sider de vil fronte i sin opptreden. Inntrykkskontroll handler om at individer konstruerer sin identitet gjennom å kontrollere andres tilgang til deres identitetsinformasjon. Dette kommer blant annet til syne gjennom begrepet *rolledistanse*, der individene gjør omgivelsene oppmerksomme på at de spiller ut en bestemt rolle, som ikke må forveksles med deres egentlige jeg (Goffman, 1963). Goffman (1963) benytter seg av teateranalogien i sin analyse av samhandling, og videre vil jeg trekke frem hans begrep om "front stage" og "back stage" i individers selvpresentasjon. På bakgrunn av dette, omtales Goffmans handlingsmodell ofte som en *dramaturgisk* handlingsmodell (Joas og Knöbl, 2011).

2.1.1 Selvpresentasjon

Goffman (1963) anser identitet som en sammensetning av de ulike rollene vi spiller ut fremfor å være en enhetlig kjerne. I Goffmans (1959) teori om selvpresentasjon beskriver han i detalj flere teknikker som individer benytter i presentasjonen av selvet ovenfor sine medmennesker, der målet er å skape et best mulig inntrykk av seg selv. En av disse teknikkene er å skille mellom det som foregår "front stage" og "back stage" i selvpresentasjonen (Goffman, 1959). Dette skillet kan sammenlignes med skillet mellom en scene og kulissene, og denne inndelingen kan brukes både i intimsfæren og samfunnet som helhet. På individenes "front stage" er målet å kontrollere andres inntrykk av seg selv, mens "back stage" er den sfæren der individene kan slappe av i kjente omgivelser og med mennesker som kjenner dem. For å illustrere kan man trekke frem skillet mellom den offentlige og private sfæren, der den offentlige sfæren er individenes "front stage" og den private sfæren deres "back stage" (Goffman, 1959).

Goffman (1959) hevder videre at en definisjon av samhandlingssituasjonen er sentral i all samhandling, og han redegjør for dette ved hjelp av sitt begrep om rammesetting. Den sosiale virkelighetens kompleksitet gjør at individer må leve på flere nivå og i flere dimensjoner på samme tid. Goffman (1959) hevder at man kan skille mellom primære og sekundære rammer;

der de primære består av den naturlige verden med dyr, mennesker og fysiske ting, og de sekundære består av kultur, relasjoner og medmennesker. Innenfor rammene har individene ulike roller som spilles ut. En kvinnelig hesteeier kan eksempelvis, i tillegg til hesteeier, også være mor, datter eller kollega, avhengig av hvilke rammer hun befinner seg innenfor. Transformasjoner kan dermed betegnes som situasjoner der individene endrer roller som følge av at de har beveget seg mellom ulike rammer (Goffman, 1959).

Goffman beskriver det sosiale livet som noe som kun dreier seg om denne selvpresentasjonen, der målet er å opprettholde en bestemt identitet og å opptre på en bestemt måte ovenfor andre. Et viktig poeng i denne sammenhengen er at denne presentasjonen må være så autentisk som mulig, slik at den blir troverdig ovenfor andre. Vi ønsker å fremstille oss som troverdige, heller enn falske eller overfladiske. En autentisk opptreden bygger på kunnskap og egenskaper som individer har tilegnet seg, og disse gjør dem i stand til å iscenesette ulike forestillinger på forskjellige sosiale arenaer i tråd med hvordan individet ønsker å bli oppfattet av andre (Goffman, 1959).

2.1.2 Stigma

Selvpresentasjon er et viktig virkemiddel i etableringen av individets sosiale identitet og den personlige integritet. Om individet mislykkes i denne prosessen kan det blir utsatt for det Goffmans kaller *stigma*. Goffman (1963) definerer stigma på følgende måte: "*an attribute that is deeply discrediting*", og han hevder videre at den stigmatiserte ofte blir redusert "*from a whole and usual person to a tainted discounted one*" (Goffman, 1963:3). Stigmaet finner sted når et individ forbindes med uønskede eller negative karakteristikk som fører til avvisning (Goffman, 1963). Stigma kan tolkes som en sosialkonstruktivistisk prosess der stigmaet betegner forholdet mellom en attributt og en uønsket stereotype. Den stigmatiserende prosessen oppstår som oftest som følge av en uoverensstemmelse mellom et individs sosiale identitet, slik et individ karakteriseres av samfunnet, og individets identitet basert på de attributtene som det virkelig besitter (Goffman, 1963).

Det er imidlertid ikke bare den sosiale kontekstens rolle i utformingen av den sosiale identiteten, som påvirker stigma. Individet må også selv kontinuerlig jobbe for å opprettholde sin egen integritet og aktivt konstruere sin egen sosiale identitet (Yang, Kleinman, Link, Phelan, Lee & Good, 2007). Goffman (1963) anser den sosiale identiteten som en arena for kamp, der individet er nødt til å ta ulike hensyn til stigmaets logikk i sitt identitetsprosjekt. I

disse kampene må individet etablere en egen integritet, samtidig som at det konstruerer og fremstiller et autentisk selv (Goffman, 1963).

Videre ønsker jeg å belyse de kvinnelige hesteeiernes selvpresentasjon, både "front stage" og "back stage", rammebetingelsene for samhandlingen, og se om dette kan fortelle noe om hvordan de konstruerer sin sosiale identitet. Videre vil jeg også se om de kvinnelige hesteeierne gir uttrykk for at det knyttes noen former for stigma til hestehobbyen, og hvordan de eventuelt forholder seg til disse for å unngå stigmatisering.

2.2 Moderne identitetsdannelse

Anthony Giddens' (1997 [1990]) tolkning av den moderne identitetskonstruksjonen tar utgangspunkt i hans beskrivelse av det *refleksive selv*. Han viser hvordan det refleksive selvet, vår identitet, er et resultat av refleksive valg og beslutninger, heller enn tradisjoner og sosiale forventninger. I dag er disse tradisjonene kontekstualisert og plassert i alternative beslutningssammenhenger, og som alternative kilder til viten, verdier og moral. Selvidentiteten og individenes selvbiografiske forelling skapes og opprettholdes gjennom individets refleksive aktiviteter, som karakteriseres av at de stadig blir vurdert i lys av ny informasjon som endrer de sosiale praksisene. Dette fører til at moderniteten i økende grad preges av en *metodisk tvil* fremfor en visshet om virkeligheten. Tvilen er et gjennomgående trekk ved den moderne kritiske fornuft og individers identitetskonstruksjon i et grenseløst kaos av valgmuligheter (Giddens, 1997 [1990]).

2.2.1 Livsstil og selvidentitetens kontinuitet

Følelsen av å være en person i et kontinuerlig selv og en kontinuerlig kropp er det Giddens (1996) omtaler som *selvidentitetens kontinuitet*. Selvidentiteten har som funksjon å knytte sammen fortiden, nåtiden og fremtiden, samt individets forskjellige sosiale delroller, på en måte som skaper sammenheng og enhet i individets opplevelse av seg selv. Sammen med behovet for integritet og inntrykkene av hvordan andre individer fortolker ens handlinger og trekk, skaper dette en stabil følelse av selvidentitet (Giddens, 1996).

I en slik sammenheng mener Giddens (1996) at individenes livsstil blir en viktig brikke. Livsstil er et viktig ledd i individers identitetskonstruksjon, der rutinemessige praksiser blir inkorporert gjennom klesstil, spisevaner, handlemåter og møtesteder. Rutinene er ikke låst, men åpne for forandringer som en følge av selvets refleksive og mobile karakter. Livsstilen kan ses som et uttrykk for måten moderniteten konfronterer individet med en kompleks mangfoldighet av tradisjoner og valgmuligheter der det er opp til hvert enkelte individ å foreta

valg. Mennesker som lever i det moderne samfunnet har, med andre ord, ikke annet valg enn å velge blant et mangfold av livsstiler på modernitetens betingelser (Giddens, 1996).

På bakgrunn av dette vil jeg se på hvilken rolle hesten har i kvinnenens livsstil. Jeg vil undersøke dette ved å ta utgangspunkt i valgene og prioriteringene som tas på bakgrunn av hesten og ansvaret som følger med den. Videre vil jeg se hvordan dette påvirker kvinnenens identitetskonstruksjon ved at hesten og rollen som hesteeier inngår i deres selvbiografiske fortelling.

2.3 Stallen som sosialt felt

For å analysere stallmiljøet i denne studien, har jeg valgt å ta utgangspunkt i den franske sosiologen Pierre Bourdieu. Han utviklet sin sosiologiske teori på bakgrunn av striden mellom fenomenologer og strukturalister i Frankrike sent på 1940- og 1950-tallet. Med sin sterke tilknytning til både empirisk og teoretisk kunnskap, kan Bourdieu plasseres et sted mellom disse leirene. Hans teoretiske arbeid er utledet av empirisk forskning, men individenes handlinger analyseres innenfor en struktur, som både er muliggjørende og begrensende for individene. Bourdieu omtaler disse strukturene som det *sosiale rom* og *sosiale felt* (Joas & Knöbl, 2011).

2.3.1 Kapitalbegrepene

I Bourdieus kapitalforståelse kan man spore forbindelser til utilitaristiske, konfliktteoretiske og marxistiske argumenter. Han går imidlertid et godt stykke videre enn sine inspirasjonskilder i sin forståelse og anvendelse av kapitalbegrepet (Joas & Knöbl, 2011).

Det sosiale rommet og de sosiale feltene preges av kontinuerlig konflikt om kapital, der individene kjemper for å beholde eller forbedre sin posisjon i det sosiale hierarkiet. Kapitalen er nøkkelen til innflytelse og makt innenfor de ulike feltene, og betegner de ulike ressursene eller verdiene som individene er i besittelse av (Bourdieu & Wacquant, 1996).

Akkumuleringen og målene i utvekslingen av kapital følger den samme logikken som man benytter innenfor økonomisk tenkning, men disse kalkulasjonene benyttes på *alle* goder, ikke bare de økonomiske (Bourdieu & Wacquant, 1996).

Bourdieu (1986) hevder at kapital eksisterer i tre grunnformer: økonomisk kapital, kulturell kapital og sosial kapital. Økonomisk kapital betegner den inntekt, formue eller materielle verdier som et individ er i besittelse av. Den kulturelle kapitalen måles ut fra individets utdanning og kunnskap, samt kulturell forståelse og ervervelse. Sosial kapital betegner

individens integrasjon og deltakelse i sosiale nettverk av bekjenskaper, venner og familie, samt individets mulighet til å engasjere disse om nødvendig (Bourdieu & Wacquant, 1996).

Utover disse tre eksisterer det en fjerde kapitalform, som de tre kapitalformene kan forekomme i; *symbolsk kapital*. Den symbolske kapitalen er grunnsteinen i Bourdieus kritikk av å benytte kapitalbegrepet utelukkende i økonomiske termer. (Joas & Knöbl, 2007). Når en kapitalform får symbolsk verdi, opptrer den som en ekstra kapitalform som gir individet ære og prestige. Denne kapitalformen uttrykker individenes symbolske profitt, og inkluderer handlinger, smak, sosial posisjon, makt og prestige. Dette er ting som ikke kan måles eller oppnås utelukkende gjennom økonomisk styrke, men som like fullt har betydning for individets posisjon i det sosiale hierarkiet (Bourdieu & Wacquant, 1996). I denne studien ønsker jeg å belyse hvordan de ulike kapitalformene gjør seg gjeldende i stallen, og om de kan komme til uttrykk som symbolsk kapital.

2.3.2 Signifikante andre

I forbindelse med sosial kapital, vil jeg også trekke inn George Herbert Meads (2005) teori om signifikante andre. Mead (2005) hevder at mennesket ikke er født sosialt. Barnet blir gradvis mer sosialt gjennom oppveksten der det sosialiseres inn i samfunnet, og lærer seg hvilke normer og forventninger det må forholde seg til. I begynnelsen av denne prosessen hevder Mead (2005) at det er enkelte personer som er viktigere enn andre, de *signifikante andre*. Disse personene er som oftest barnets nærmeste familie, fordi de bryr seg om barnet, og som barnet dermed lytter til og lærer av. De signifikante andre får stor betydning for oppbyggingen av selvet vårt, vår forestillingsverden og vår måte å definere og forstå situasjoner i ulike sammenhenger. Etter hvert som sosialiseringen går sin gang, kan de signifikante andre utvides til også å inkludere andre mennesker enn den nærmeste familien. Dette kan for eksempel være venner eller lærere, men i grunn alle, forutsatt at det er mennesker vi liker, lytter til og som vi etterligner på ulike måter (Mead, 2005).

Det kan være interessant å undersøke om ikke bare de andre menneskene i stallen, men også om hesten, kan tolkes som en signifikant andre for de kvinnelige hesteeierne. For å kaste lys over dette vil jeg analysere deres forhold til hesten og de andre menneskene i stallen.

2.3.3 Sosiale felt

Det finnes utallige sosiale felt, og de inngår alle i det Bourdieu og Wacquant (1996) omtaler som *det sosiale rom*; summen av de sosiale feltene, eller storsamfunnet. De sosiale feltene består av relasjoner og posisjoner som eksisterer uavhengig av individenes bevissthet eller

vilje. Posisjonene eksisterer objektivt gjennom de forbindelsene som de påtvinger individene og institusjonene som utfyller disse posisjonene. Gjennom sosialiseringprosessen tilegner individene seg kunnskap om hva som er de sosiale feltenes rette atferd, og hvilke verdier, normer og regler som gjelder innenfor feltet. Dette gjør individene i stand til å avdekke strategier som hjelper dem i det sosiale spillet innenfor feltet, og som videre gjør dem i stand til å holde sin posisjon eller jobbe seg oppover i feltets hierarki (Bourdieu & Wacquant, 1996).

De sosiale feltenes grenser er ikke fastsatte og feltets karakter er ikke bundet. Grensene er dynamiske og endres gjennom kampene som utspilles om den feltspesifikke kapitalen. Feltspesifikk kapital gir individene muligheten til sosial mobilitet innenfor det aktuelle feltets hierarki, og den er med på å avgrense feltet ved at den mister sin verdi der feltet slutter. Den feltspesifikke kapitalens verdi kan dermed betegnes som relativ (Bourdieu & Wacquant, 1996). Med bakgrunn i dette vil jeg analysere stallen som et sosialt felt hvor deltakerne tilegner seg feltspesifikk kapital for å oppnå suksess.

2.3.4 Habitus

Bourdieu benytter seg av habitusbegrepet for å beskrive hvordan normene innenfor et felt blir kroppsliggjort hos aktørene (Bourdieu, 1995). *Habitus* betegner individenes individuelle og mentale disposisjoner som bestemmer hvordan de møter og tolker verden. Habitus utgjør, med andre ord, begrensninger og muligheter for ulike handlingsvalg hos individene på de ulike feltene.

Videre er habitus en form for praktisk sans som gjør individene i stand til å handle og reagere på spesifikke situasjoner. Disse handlingene er ikke alltid nøye kalkulerte, og heller ikke et simpelt spørsmål om å følge regler (Bourdieu, 1995). Det er heller snakk om disposisjoner som fremkaller praksiser og innsikt. Bourdieu hevder at habitus' disposisjoner varer livet ut, samtidig som de er overførbare i den betydning at de skaper praksiser i mange forskjellige felt. I tillegg er habitus "strukturerte strukturer" i den forstand at den sosiale verden blir produsert av habitus. Dette forklarer eksempelvis likheten i habitus hos aktørene fra samme sosiale klasse og berettiger oss til å snakke om en klassehabitus (Bourdieu, 1995).

Det er innenfor habitusbegrepet at individene hos Bourdieu får en form for identitet, da habitus kan anses som et individs totale mengde kapital (Bourdieu, 1995). I denne studien vil jeg se på hvordan stallmiljøet og hesten påvirker kvinnenens habitus. Dette vil jeg undersøke

ved å stille spørsmål som belyser kapitalen de besitter, og om verdiene og normene i stallen kan tolkes som kroppsliggjorte.

2.4 Klargjøring av problemstillingene

I dette kapittelet har jeg presentert Goffman, Giddens og Bourdieus teorier om identitet og sosialisering, og redegjort for hvordan jeg vil bruke begrepene i denne studien. For å besvare hovedproblemstillingen min har jeg valgt å supplere den med tre underproblemstillinger:

- 1) *"Hva kjennetegner de kvinnelige hesteeiernes identitet?"***
- 2) *"Hvordan beskriver de kvinnelige hesteeierne forholdet til hesten sin, og hvilken betydning har dette forholdet for deres identitet?"***
- 3) *"Hvordan beskriver de kvinnelige hesteeierne sosialiseringen i stallen"***

Den første underproblemstillingen tar sikte på å se nærmere på informantenes personlige, sosiale og kulturelle identitet, og hvordan disse tre identitetsformene preges av kvinnenens hestehold. Her vil jeg trekke frem hva som kjennetegner deres personlighet og særtrekk, hvordan de opplever sin deltakelse i stallen og hvordan stallen påvirker kvinnenens kjønnsidentitet. I den andre underproblemstillingen vil se på hvordan hesten påvirker informantenes identitet som speil, styrke og venn. Den siste underproblemstillingen søker å analysere stallen som sosialt felt, kvinnenens utveksling og akkumulering av kapital og avslutningsvis hvilke verdier og normer som styrer samspillet og handlingsrommet i stallen.

Kapittel 3 Metode

3.1 Innledning

I dette kapittelet vil jeg redegjøre for datagrunnlaget og utvalget for studien min. Jeg vil starte med å begrunne metodevalget, datagrunnlaget og gjennomføringen av undersøkelsen, samt diskutere metodiske spørsmål av relevans for studien.

3.2 Valg av Metode

For å besvare problemstillingen min må datainnsamlingen gi detaljert informasjon om informantenes subjektive opplevelser og refleksjoner omkring deres forhold til hesten og stallmiljøet. Dalen (2011) påpeker at kvalitative metoder er velegnet for å fange opp sosiale fenomen slik de oppleves av informantene, og valget mitt falt dermed på en kvalitativ tilnærming. Jeg har valgt å benytte meg av dybdeintervju, som Dalen (2011) beskriver som en relativt fri samtale mellom informanten og forskeren, der temaene er forhåndsbestemt for å belyse temaet det forskes på.

Dybdeintervju er hensiktsmessig med tanke på mitt identitetsperspektiv, der identitet anses som noe som kontinuerlig arbeides med og konstrueres av individene selv. Metodevalget kan også begrunnes på bakgrunn av de teoretiske perspektivene og begrepene som benyttes i denne studien. Identitetsbegrepet er eksempelvis et diffust og ullent begrep i seg selv, og derfor vanskelig la seg uttrykke i kvantitative mål. Identitet kan i tillegg karakteriseres som et svært personlig tema, og det vil være en fordel å benytte seg av dybdeintervju, da informantene står mer fritt til å ta opp tema som de selv mener er viktige for sin egen identitet. Også i forbindelse med sosialiseringen i stallen mener jeg at dybdeintervju er en god metode for å se på hvilke kapitalformer, verdier og normer som gjør seg gjeldende i stallen og hvordan disse er med på å karakterisere stallen som sosialt felt. Det samme gjelder for Goffmans teori om selvpresentasjon, som best kan belyses ved å intervju informantene om hvordan de presenterer seg selv innenfor og utenfor stallmiljøet.

3.3 Innsamling av data

Her vil jeg redegjøre for utvalget mitt og hvordan datainnsamlingsprosessen foregikk.

3.3.1 Utvalg

Denne studien baserer seg på dybdeintervju av syv kvinnelige hesteeiere mellom 16 og 51 år i Trondheimsområdet, gjennomført i løpet av våren 2014. I kvalitative metoder undersøker forskeren et begrenset utvalg der målet er forståelse og overførbarhet til andre, liknende

situasjoner (Seale, Gobo, Gobrium & Silverman, 2010). I forkant av datainnsamlingen hadde jeg et ønske om å intervju mellom syv og ti informanter, avhengig av hvor mange jeg kunne få tak i og hvor lange intervjuene ble. Utvalget kan betegnes som strategisk, der jeg på forhånd hadde skissert noen kriterier informantene måtte oppfylle. Kriteriene for utvalget var at informantene skulle være kvinner og eie en eller flere hester som var oppstallet på en stall med flere hester og eiere.

Kjønnskriteriet vil jeg begrunne i den skjeve kjønnsfordelingen innenfor hestesporten, men også fordi det oftest er kvinner som trekkes frem i media og tidligere forskning på hest og identitet. Målet med studien er å klare å utdype noen av aspektene som trekkes frem i tidligere forskning, men også å finne nye sider ved hvordan hesten og stallmiljøet påvirker informantenes kjønnsidentitet. Kriteriet om at informantene skulle eie hesten, ble satt da det å eie hesten selv er langt mer omfattende med tanke på tid, ressurser og energi, enn for eksempel å delta på ridekurs eller være hestepasser for noen andres hest. Det siste kriteriet om at informantene skulle ha hesten i en stall med flere hester og eiere ble satt da en undersøkelse av sosialisering i stallen forutsetter et miljø med flere mennesker. Et annet mål med utvalget var å skaffe informanter fra to ulike staller (Stall A og Stall B) med forskjellig fokus med hensyn til treningsperspektiv på hest. Dette mener jeg kan legge til en interessant dimensjon i studien, der jeg kan undersøke hvordan sosialiseringen i stallen farges av informantenes perspektiv på hest og trening av hest.

Informantene mine ble rekruttert gjennom Facebook. Stall A har en egen side på Facebook der jeg, etter å ha fått tillatelse av eieren av stallen, postet et innlegg om studien og en etterspørsel etter informanter. Kontakten med informantene på stall B ble også etablert gjennom Facebook, ved at jeg sendte hun som driver stallen en melding, og spurte om hun kunne høre om noen av oppstallørene på stallen kunne tenke seg å delta som informanter. På begge stallene hjalp informantene meg også med å komme i kontakt med andre på stallen som ville la seg intervju, men som av ulike årsaker ikke kunne nås gjennom Facebook.

Tabell 1: Presentasjon av informantene

Informant	Alder	Utdannelse	Yrkessektor	Stall
Julie	28	Barnevernspedagog (studerer nå)	Omsorg	Stall A
Ida	34	Videregående	Trafikk	Stall A
Marie	31	Sosionom	Omsorg	Stall A
Gunn	51	Økonomi og administrasjon	Driver stall A	Stall A
Amanda	16	Videregående	Videregåendeelev	Stall B
Cecilie	30	Vernepleier	Omsorg	Stall B
Dina	32	Barnevernspedagog	Ufør	Stall B

3.3.2 Utformingen av intervjuguiden

Intervjuguiden for denne studien konstruerte jeg med utgangspunkt i problemstillingene mine, og i tråd med det Dalen (2011) omtaler som "traktprinsippet". Intervjuguiden min begynner med enkle innledningsspørsmål der informantene ble spurt om alder, familie, utdanning, yrke og om de hadde andre dyr og hobbyer enn hest. Etter innledningsdelen er intervjuguiden tematisert ut fra underproblemstillingene, der refleksjonsspørsmål utgjør kjernen av intervjuet. Intervjuguiden avrundes med en del der informantene får utdype tidligere svar, eller ta opp tema som de mener intervjuet ikke har dekket. Denne avrundingdelen fungerer også som en normalisering mellom forsker og informant (Tjora, 2010).

Intervjuguiden ble sendt til veileder for en kvalitetssjekk og videre veiledning, og når jeg mente at intervjuguiden var god nok gjennomførte jeg et prøveintervju. Etter prøveintervjuet gjennomførte jeg ytterligere noen justeringer av intervjuguiden i form av nye formuleringer, endringer av rekkefølgen på spørsmål, nye spørsmål eller oppfølgingsspørsmål, i tillegg til at enkelte spørsmål utgikk. Prøveintervjuet tok omkring én time, og ut fra denne informasjonen kunne jeg gi informantene en cirka tid på intervjuet å forholde seg til. Jeg endte til slutt opp med en ganske lang intervjuguide. Jeg konkluderte med at dette ikke var noe problem, men at dette ville stille krav til at jeg kunne være fleksibel under intervjuet og ikke stille flere spørsmål enn nødvendig.

Intervjuene ble gjennomført i stallen der informantene hadde hestene sine, og sett bort fra litt støy og avbrytelser, mener jeg at dette var fordelaktig. Jeg fikk hilse på flere av informantenes hester og prate litt med både dem og hesten før intervjuet. I tillegg til innledningsdelen i intervjuguiden, mener jeg at dette fungerte som god oppvarming til intervjuet. På denne måten

tror jeg informantene fikk et positivt og avslappet utgangspunkt før intervjuene, men jeg tror dette også gjorde det enklere for dem å fortelle meg om hesten og hobbyen deres ettersom de hadde fått vist meg hesten og stallen i forkant.

Jeg startet alle intervjuene med å presentere meg selv og studien, og informerte dem om deres anonymitet og mulighet til å trekke seg både under og i etterkant av intervjuet. Jeg ba også om tillatelse til å benytte båndopptaker. Denne ble benyttet under alle intervjuene, da ingen av informantene hadde innvendinger mot det. Intervjuguiden fungerte godt, både med tanke på å holde en viss struktur på samtalen, samtidig som at den åpnet opp for at informantene fikk snakke fritt omkring de forskjellige temaene. Spørsmålene i intervjuguiden omhandlet ingen ømfintlige tema, og jeg opplevde ikke at informantene hadde problemer med å svare på spørsmålene mine. Selv om jeg hadde intervjuguiden foran meg under intervjuene, forsøkte jeg å ikke følge spørsmålene slavisk. Informantene kom meg ofte i forkjøpet ved å svare på spørsmål før jeg rakk å stille dem, og da måtte jeg hoppe over disse spørsmålene for å unngå kjedelige gjentakelser. Dette tolker jeg som et tegn på at spørsmålene i intervjuguiden var relevante og oppstilt i en logisk rekkefølge (se intervjuguide i vedlegg). Jeg benyttet oppfølgingsspørsmål i ulik grad, avhengig av hvor utdypende informantene var i sine besvarelser. Tidsestimeringen fra prøveintervjuet viste seg også å stemme godt overens med intervjuene som tok mellom 45 minutter til én time. Etter intervjuene takket jeg informantene for at de stilte opp, og informerte dem om at de kunne kontakte meg hvis de skulle ha noen spørsmål om studien.

3.4 Forskerrollen

Innenfor den fortolkende tradisjonen har man innsett at en fullstendig nøytralitet ikke er mulig å oppnå (Tjora, 2010). Forskerens engasjement og kjennskap til miljøet kan være positivt og avgjørende for å skaffe god bakgrunnsinformasjon, stille presise spørsmål og skaffe informanter. Det er imidlertid svært viktig at forskeren er eksplisitt i forhold til eget engasjement eller kjennskap til miljøet (Tjora, 2010). Forskerens engasjement i forskningen kan også påvirke informantene. Dalen (2011) illustrerer dette ved å hevde at informantenes reaksjoner og villighet til å gi forskeren innblikk i sin subjektivitet og livsverden, avhenger av hvordan forskeren fremstår for vedkommende.

Da jeg selv er hesteeier og del av et stallmiljø, vil jeg hevde at intervjuene bar preg av en god forståelse og intersubjektivitet mellom informantene og meg. På en annen side bærer jeg med meg mine egne holdninger og oppfatninger om temaet som vil farge min tolkning og

forståelse av det som blir sagt. Under intervjuene opplevde jeg opptil flere ganger at informantene tok det for gitt at jeg visste hva de snakket om og forstod de mer hesterelaterte begrepene som ble benyttet. Om de hadde snakket om hesten sin på samme måte til en intervjuer som ikke selv hadde erfaring med hest er vanskelig å si, men det er rimelig å anta at de hadde ordlagt seg annerledes.

I analyseprosessen har jeg forsøkt å ikke la informantenes meninger og utsagn farges av min egen forforståelse. Som hjelp til dette har jeg fokusert mye på tidligere forskning og teori, og dette har hjulpet meg til å se på stallen og informantene som en sosiolog, i stedet for å la min egen forforståelse farge studien for mye. For å forsikre at min egen forforståelse ikke har fått for stor betydning har jeg latt andre, uten kjennskap til hestemiljøet, lese gjennom funnene mine og analysen. Dette har ført til gode innspill og diskusjoner omkring temaene, og jeg tror dette har vært med på å øke troverdigheten i studien min.

3.5 Behandling av data

Under innsamlingen av data ble det brukt båndopptaker under alle intervjuene. Thagaard (2003) hevder at bruken av båndopptaker kan være problematisk da det kan oppleves som ubehagelig for informantene, men samtidig at det kan være en fordel da alt som blir sagt blir bevart og man får mer korrekte og fyldige data.

I datainnsamlingsprosessen virket det ikke som at bruken av båndopptaker opplevdes som problematisk, da informantene snakket fritt og uformelt om de forskjellige temaene. Ettersom hvert intervju tok omlag én time, endte jeg opp med cirka syv timer med råmateriale på lydopptak. Disse rådataene ga ingen mening i seg selv, men etter transkriberingen og flere gjennomlesninger fikk jeg gjort meg godt kjent med datamaterialet.

Lydopptakene fra intervjuene transkriberte jeg fortløpende, mest av praktiske årsaker da transkribering krever stor konsentrasjon, og jeg mener det ville være uheldig å sitte med dette for lenge av gangen. Når intervjuene transkriberes fra muntlig til skriftlig form, blir råmateriale bedre egnet for analyse, da materialet blir mer oversiktlig (Kvale, 2001). Det skriftlige råmaterialet mitt var stort, og fortsatt noe uoversiktlig. For å få bedre oversikt systematiserte jeg materialet ved å kategorisere det etter temaene i de ulike underproblemstillingene. Informantenes utsagn for ble igjen sortert etter tema, slik at jeg til slutt satt igjen med et materiale som var bedre egnet til tolkning.

Da alle informantene mine er trøndere, har jeg hatt noen utfordringer knyttet til dialekt. Jeg har valgt å nedtegne alle intervjuene på bokmål, men jeg har ikke utelatt noe av det informantene har sagt. Jeg har dog måttet bearbeide enkelte lokale uttrykk for å få en mest mulig korrekt oversettelse. De emosjonelle aspektene under intervjuene som for eksempel, latter, nøling, kremting og lignende, har jeg notert i klammer eller i teksten der jeg mener det har betydning for å forstå sitatet.

3.6 Analyseprosessen

Vurderingen og utvalget av sitatene skjedde ved at jeg satte sitatene opp mot hverandre for å se hvilke av dem som sa mest om den aktuelle problemstillingen. Jeg vurderte også sitatene ut fra hvilke som fikk sagt mest om problemstillingen på en kort og konsis måte, slik at teksten ikke lot seg dominere av lange sitater med få poeng. Analysekapittelet er strukturert i tre hovedområder som samsvarer med de tre underproblemstillingene mine.

I løpet av analyseprosessen har tilnærmingen til materialet i stor grad vært deduktiv da jeg har testet de sosiologiske teoriene i forhold til datamaterialet. På en annen side, så har også datainnsamlingsprosessen påvirket utvalget av teori da jeg tidlig i prosessen hadde en formening om hvilke sosiologiske teorier som kunne forklare fenomenene som informantene snakket om (Dalen, 2011). Slikt sett dreier analyseprosessen min seg også om en induktiv tilnærming da jeg i løpet av analyseprosessen lot empiriske funn påvirke de teoretiske tilnærmingene.

Informantene i denne studien har blitt tildelt tilfeldige og fiktive navn, og er på den måten blitt anonymisert. Her har jeg lagt ved en modell som viser hvordan den temasentrerte analysen min har basert seg på sortering av ulike tema ut fra problemstillingene mine.

Tabell 2: Analyseskjema

Informanter	Kjennetegn ved kvinnelig hesteeiere	Forholdet til hesten	Stallmiljøet og sosialisering
Julie	Sitater	Sitater	Sitater
Ida	"	"	"
Marie	"	"	"
Gunn	"	"	"
Amanda	"	"	"
Cecilie	"	"	"
Dina	"	"	"

3.8 Vurdering av datamaterialets kvalitet

I dette delkapitlet vil jeg diskutere kvaliteten til datamaterialet mitt. Jeg vil redegjøre for begrepene reliabilitet, validitet og analytisk generalisering, og diskutere datamaterialets kvalitet med utgangspunkt i disse.

3.8.1 Reliabilitet

Reliabilitet knyttes til forskningens nøyaktighet, og om forskningen er gjennomført på en tillitsvekkende måte. Ringdal (2007) betegner reliabilitet som et mål på om forskningen vil gi de samme svarene hvis undersøkelsen blir gjennomført flere ganger. I en intervjusituasjon er dette en umulighet, da en samtale aldri vil fortone seg likt om den gjentas. I kvalitative undersøkelser handler reliabilitet heller om å reflektere over forskerens rolle og en nøyaktig beskrivelse av forskningsprosessen (Seale m. fl., 2012).

For å styrke reliabiliteten har jeg redegjort for min egen forskerrolle, og beskrevet forskningsprosessen så nøyaktig som mulig. Videre vil jeg hevde at bruken av båndopptaker har vært med på å styrke reliabiliteten. Ved å benytte båndopptaker har jeg sikret at informantenes utsagn og refleksjoner bevares slik de ble ytret under intervjuet, og minsket sjansen for feilsitering i studien. En annen fordel med dette er at jeg kunne rette oppmerksomheten mot informantene under intervjuene. Om jeg skulle notert underveis ville disse notatene, for det første, ikke blitt like nøyaktige som et lydopptak, og for det andre potensielt virket distraherende for informantene. Forskningens reliabilitet påvirkes også av spørsmålene som stilles, og her er det viktig å ikke stille ledende spørsmål. Tjora (2010) påpeker at det ligger i intervjuets natur at spørsmålene til en viss grad leder informantene gjennom spørsmålene som stilles. For å sikre reliabilitet i dybdeintervjuet er det viktig at spørsmålene stilles på en nøytral måte (Tjora, 2010). Dette forsøkte jeg å følge opp i intervjuene gjennom å holde en nøytral tone under intervjuene. Jeg fikk erfare at dette kan være vanskelig om man har kjennskap til miljøet, da man lett kan la seg rive med.

Gjennom å bruke direkte sitater fra informantene som utgangspunkt for analysen, vil dette øke reliabiliteten og transparensen i forskningen. Som nevnt over, kan også utvalget av sitater påvirke reliabiliteten. For å unngå skjev eller selektiv tolkning, har jeg redegjort for sitatens kontekst og, der det har vært behov, for sinnsstemning eller andre faktorer som har betydning. I tillegg vil jeg hevde at utvalget av informanter styrker reliabiliteten. Alle informantene har eid hest en god stund, og temaene jeg tar opp er sannsynligvis temaer som de allerede har reflektert omkring og som engasjerer dem.

3.8.2 Validitet

Validitet betyr gyldighet, og handler om hvorvidt de svarene vi finner gjennom forskningen vår faktisk er svar på de spørsmålene vi forsøker å stille (Tjora 2010). Tjora (2010) hevder at validitet er utfordrende innenfor den fortolkende tradisjonen. Den viktigste sikringen for høy validitet i kvalitative studier, er at forskningen pågår innenfor faglige rammer og er forankret i annen relevant forskning (Tjora, 2010). I denne oppgaven vil mitt utgangspunkt i tidligere forskning og teori styrke validiteten.

For å vurdere validiteten i min studie vil jeg reflektere over hvorvidt intervjuene mine har belyst teamet for studien. For min studie er det aktuelt å se på samsvaret mellom de teoretiske begrepene som benyttes og spørsmålene som stilles. Her er det naturlig å fokusere på intervjuguiden, utgangspunktet for samtalene med informantene. Problemstillingen min fokuserer på flere sosiologiske begrep som identitetskonstruksjon, selvpresentasjon og Bourdieus kapitalbegrep. Disse begrepene er ikke kjent for informantene, og utfordringen blir dermed å formulere spørsmål som gir mening for informantene, samtidig som de belyser begrepene. For å belyse stigma begrepet spurte jeg eksempelvis informantene hvordan folk reagerer når de forteller at de driver med hest, der "folks reaksjoner" tilsvarer forventninger, oppfatninger og eventuelle stigmatiseringer ovenfor informantene.

Prøveintervjuet var viktig for å undersøke om jeg hadde lykket med dette. Under prøveintervjuet fikk jeg indikasjoner på hvilke spørsmål som belyste begrepene godt, og hvilke som måtte spisses eller omformuleres for å stimulere informantene til å yte relevant informasjon. Jeg vil dermed hevde at prøveintervjuet har vært med på å øke validiteten for studien.

3.8.3 Analytisk generalisering

Å kunne foreta generaliseringer er ofte et mål innenfor samfunnsforskningen, men kvalitative studier er ofte basert på små utvalg, hvilket gjør resultatene vanskelig å generalisere statistisk. Statistisk generalisering er derfor ikke et mål i kvalitativ forskning, og Tjora (2010) trekker frem analytisk generalisering som et alternativ. I en analytisk generalisering forsøker man å se på hvordan egne funn kan være et grunnlag for relevans i andre studier, og dermed ha en viss overførbarhet til andre lignende studier (Tjora, 2010). Denne studien vil jeg hevde at kan ha både relevans og overførbarhet til andre studier, og den kan også fungere som utgangspunkt for andre studier som sikter seg inn på hobbyers effekt på identitetskonstruksjon.

Kapittel 4: Analyse

4.1 Hva kjennetegner de kvinnelige hesteeierne og stallmiljøet i denne studien?

I dette kapittelet vil jeg besvare underproblemstillingen: *"Hva kjennetegner de kvinnelige hesteeierne i denne studien?"*. For å belyse denne vil jeg ta utgangspunkt i Bø og Schiefloes (2007) inndeling av identiteten i personlig, sosial og kulturell identitet.

4.1.1 Personlig identitet

Et individs personlige identitet beskrives av Bø og Schiefloe (2007) som et uttrykk for de unike sidene ved et individ og opplevelsen av egenverd og selvet. For å beskrive den personlige identiteten til informantene, vil jeg trekke frem de aspektene informantene verdsetter og tildeler stor betydning i livet sitt; en aktiv og strukturert livsstil og en lidenskap for hester.

Aktivitet

På spørsmålet om hvordan hesten påvirker hverdagen deres, svarer Cecilie at: *"Jeg får jo vært aktiv da, sitter ikke så mye i sofaen"*. Cecilie viser at hesten påvirker hverdagen hennes ved at hun får være i aktivitet. Cecilie forteller videre at hun også trener både styrke- og intervalltrening, og at hun synes det er deilig å være i aktivitet. Julie mener også at hesten påvirker aktivitetsnivået hennes: *"Jeg blir mer opplagt og jeg kommer meg ut. Uansett om det er dager jeg helst bare vil sitte i sofaen, så må jeg ut. Når jeg først kommer meg ut, så er det utrolig deilig"*. Julie viser hvordan det ikke alltid er like lystbetont å reise til hesten, men at det alltid er deilig når hun kommer seg ut. Marie mener også det er deilig å komme seg ut, og begrunner dette med at:

" Hver gang jeg kommer meg på tur, så gir det masse energi. Det gir meg masse positivt og positiv energi. Man får også energi til å gjøre andre ting når man kommer hjem. Det trenger ikke å bli tur, bare det å få vært her og børstet og sånt hjelper på". - Marie

Marie beskriver hvordan hesten, ikke bare får henne i aktivitet og ut på tur, men også hvordan dette gir henne positiv energi og overskudd til å gjøre ting som venter hjemme. Flere av informantene setter pris på at hesten holder dem i aktivitet, og på bakgrunn av dette anser jeg dette som et funn. Dette funnet er i tråd med tidligere forskning, da friluft- og aktivitetsaspektet ved hesten som informantene omtaler, også trekkes frem som funn i Helsedirektoratets (2011) studie av DAT.

I denne forbindelsen vil jeg også understreke at jeg tolker informantenes utsagn som at det er energien og gleden aktiviteten gir dem, som verdsettes. Dette kan ses som en kontrast til treningstrenden som har skutt fart de siste årene. VG kunne i mai 2014 melde om at hver femte nordmann er medlem ved et treningssenter (Johannessen, 2013), og i Adresseavisa kan man lese om hvordan en muskuløs kropp har blitt et nytt kroppsideal for kvinner. Dette fenomenet kan illustreres gjennom begrepet "buttselvesies", der kvinner tar bilder av resultatet av styrketreningen (Kilnes & Sundberg, 2014). Det virker imidlertid ikke som at mine informanter opplever aktiviteten og treningen med hesten som positivt som følge av de fysiske treningskonsekvensene som for eksempel en definert kropp. Ingen av dem nevner disse aspektene, men heller de psykiske aspektene ved aktivitetene rundt hesten som glede og følelsen av overskudd.

Prioriteringer: Tid og penger

Julie beskriver hvordan hesten former hverdagen hennes gjennom de prioriteringene som må gjøres for å kunne ha hesten:

" Det hender jo at jeg jobber et døgn i strekk og da kommer jeg meg jo ikke til stallen. Også er det jo litt sånn livet generelt og daglige gjøremål. Men på dager jeg ikke har noe spesielt å gjøre kan jeg være her veldig lenge". - Julie

Julie fokuserer på at hun må prioritere jobb og skole foran hesten, men at hun kan være i stallen lenge på de dagene hun har tid til det. Dina mener at økonomi også spiller inn når hun skal prioritere for kunne ha hesten sin:

"Jeg prioriterer heller bort ting for å få råd til å ha hesten. Jeg føler ikke at jeg prioriterer vekk, eller jeg kan jo ikke springe på byen hver helg. Det går utover tiden jeg har her, og jeg har mindre tid til å være sosial med venner, men jeg føler ikke at jeg prioriterer det vekk. Jeg føler ikke at det er et, altså, det er jo kanskje et tap, men det er en lett prioritering, et lett valg å ta da". - Dina

Dina viser at det først og fremst er økonomien som styrer hennes prioriteringer. I tillegg forteller hun at hun ofte må forsake alt som ender på stavelen -ferie, klesshopping og det meste av restaurantbesøk, kino eller å dra på byen. Marie mener også at hest er en kostbar hobby, men at hun tar seg råd til det. Hun påpeker dog at utgiftene kan bli store, og hun kaller disse, med glimt i øyet, for "stille utgifter" som helst bør forlate kontoen uten at samboeren hennes enser dette. Marie mener likevel at det er greit, og hun påpeker at hun "[...] Ikke kjøper så mange kule greier til meg selv" for å rettferdiggjøre hestens innhugg i familiens budsjett.

I denne delen fremgår det at informantene bruker mye tid og penger på hestene sine, og at dette gjør at de ofte må nedprioritere andre aktiviteter for å få tid og råd til hesten.

Informantene oppgir at de bruker mellom 2 og 5 timer i stallen hver dag, og for å sette dette i perspektiv vil jeg trekke inn tidsbruksundersøkelsen som omtales i innledningen. Denne slår fast at norske kvinner bruker omlag 15 minutter på hobby om dagen og 31 minutter på sport og idrett (Vaage, 2005). I forhold til dette ligger informantene langt over gjennomsnittet.

Videre forteller informantene at de bruker mellom 3500 og 15 000 kroner på hesten i måneden. Marie og Ida er de som bruker minst penger på hesten i måneden da de sjeldent kjøper nytt utstyr til hesten eller har utgifter knyttet til konkurranser og reising i forbindelse med det. Uansett kan man hevde at 3500 kroner i måneden utgjør et innhugg i en gjennomsnittlig personlig økonomi. Hesten tar opp mye tid og penger *hver* dag og *hver* måned, og det å eie en hest stiller dermed høye krav til økonomiske og tidsmessige prioriteringer i hverdagen. Da dette er en kvalitativ undersøkelse, har ikke tallene som omtales noen annen funksjon enn å illustrere hvorfor hest anses som en tidkrevende og kostbar hobby, samt hvordan den krever at informantene må forsake ting for å få råd å ha hesten.

Informantenes forsakelser og prioriteringer kan tolkes i lys av Anthony Giddens' (1997 [1990]) refleksivitetsbegrep. Her kan informantenes prioriteringer og forsakelser anses som refleksive valg som er med på å konstruere identiteten. Som vi ser er valgene som tas basert på overveielser og vurderinger basert på hvordan informantene ønsker å bruke fritiden sin. I tillegg viser Maries utsagn hvordan hun rettferdiggjør valgene sine i lys av informasjon og kunnskap om hva hun mener er rett. Ved å velge hesten fremfor andre aktiviteter, kan hesten også tolkes som en viktig del av informantenes livsstil. Hesten blir inkorporert som en praksis som styrer deres handlemåter gjennom valgene som tas. På bakgrunn av dette vil jeg hevde at informantenes hestehold bedre kan beskrives som en livsstil enn en hobby. Informantene er selv inne på dette når de forteller om sin lidenskap for hester.

En lidenskap for hester

Informantene mine har til felles at interessen og lidenskapen for hest alltid har vært der, på tross av at ikke alle informantene har eid eller drevet med hest like lenge.

"Det har bare alltid vært en kjempe tiltrekning mot hester. Gjennom hele barndommen hadde jeg en veldig lengsel etter å få egen hest, men vi hadde jo ikke råd til det. Så det har alltid vært litt sårt at jeg ikke hadde denne hesten som jeg hadde drømt om[...]For meg innebærer det denne lidenskapen. At det på en måte er mer en livsstil enn en

hobby. Jeg liker å klatre og å trene og sånne ting, men det er ikke den samme lidenskapen. ". - Julie

Julie forteller at hun alltid har hatt en tiltrekning mot hester, hvordan ønsket om egen hest ble en lengsel i barndommen, og at det opplevdes som sårt å ikke få oppfylt drømmen om egen hest. Julie mener også at hesten skiller seg fra andre interesser hun har, da disse aktivitetene ikke har den samme lidenskap knyttet til seg. Dina forteller hvordan hun alltid har vært opptatt av dyr og spesielt hester.

"Jeg har bestandig vært glad i dyr. Jeg tror jeg er litt arvelig belastet der. Jeg hadde en bestemor som var veldig glad i dyr. Jeg tror ikke det spilte noen rolle hvilket dyr det var i begynnelsen, men hest stod alltid øverst på ønskelista til jul. Jeg har jo spilt både basket og håndball, men av en eller annen grunn så gir det ikke den samme følelsen". - Dina

Dina beskriver hvordan hun alltid har vært glad i dyr, og at hun mener at hun er arvelig belastet på dette punktet. I likhet med Julie, mener Dina at hest skiller seg ut i forhold til de andre aktivitetene hun har drevet med i barndommen, som Dina hevder ikke har gitt henne den samme følelsen.

Keaveney (2008) påpeker at utenforstående ofte har problemer med å forstå hvordan hesten kan bli styrende for eierens prioriteringer, og i likhet med Keaveney (2008) funn, indikerer mine funn at dette må forstås i lys av lidenskapen informantene føler ovenfor hesten. På bakgrunn av Dina og Julies utsagn kan interessen og lidenskapen deres for hester tolkes som intens og altoppslukende. Et slikt intenst forhold til hest finner også Lambarth (2011) og Keaveney (2008) i sine studier. Keaveney (2008) peker også på at denne lidenskapen får hesteeiere til å strekke seg langt for å kunne ha hesten sin.

Her har jeg begrenset meg til å trekke frem utsagnene der informantene gir et direkte uttrykk for denne lidenskapen. Lidenskapen for hest vil jeg imidlertid ikke si begrenser seg til denne delen, da jeg tolker denne som et gjennomsyrende fenomen i alle temaene i denne analysen. Som vi allerede har sett kan eksempelvis valgene og prioriteringene som gjøres for å kunne ha hesten, best forstås om de ses i forbindelse med lidenskapen som informantene føler ovenfor hesten.

4.1.2 Sosial identitet

Et individs sosiale identitet kan defineres som et uttrykk for de sosiale fellesskapene og gruppene et individ er del av (Bø & Schiefloe, 2007). I dette kapittelet vil jeg vise hvordan

informantene opplever sin deltakelse i stallmiljøet og i det sosiale livet utenfor. Jeg vil belyse dette ved å trekke frem informantenes opplevelse av stallmiljøet og selvpresentasjon utenfor stallen.

Stallen som samlingspunkt og kilde til tilhørighet

Julie beskriver hvordan hun opplever stallmiljøet på Stall A:

"Jeg synes vi er en veldig fin gjeng også synes jeg det er ålreit at vi er av forskjellig alder og i forskjellige livssituasjoner og sånt. Likevel så samles vi liksom omkring hesten og stallen". - Julie

Julie synes menneskene i stallen utgjør en fin gjeng som, på tross av alder og ulike livssituasjoner, samles omkring hesten og stallen. Hesten kan tolkes som en forenende faktor i stallen, og noe som alle i stallen har en felles interesse og lidenskap for. Marie er også inne på dette: *Det er jo et treffpunkt med folk som har en felles hobby og interesse*". Marie gir uttrykk for det samme som Julie, at stallen blir et møtested for de med hestehobbyen til felles. Marie mener videre at stallmiljøet betyr mye for henne: *De andre i stallen betyr kjempemasse fordi det er sosialt, i og med at vi er her en del så blir det jo veldig sosialt*". Marie er ikke alene om å sette pris på stallen som en sosial arena, da alle informantene synes å sette pris på samspillet og fellesskapet i stallen. Hun tror også en av grunnene til at det blir så sosialt, er fordi menneskene i stallen tilbringer mye tid der. Dette er også Dina inne på når hun beskriver sosialiseringen i stallen: *Mye av det sosiale livet blir jo på en måte lagt til stallen siden vi tilbringer så mye tid her sammen*".

I informantenes beskrivelse av stallen som sosial arena, ser vi at stallen blir et sosialt samlingspunkt der de forenes om sin felles interesse for hest. Et annet funn i denne sammenhengen kan knyttes til Vaages (2005) rapport om nordmenns tidsbruk, som viser at sosial omgang de seneste årene blitt mer vanlig som en biaktivitet. Stallen kan plasseres inn som en arena der sosial omgang blir en biaktivitet, da informantene hovedsakelig kommer i stallen for å stelle og trene hestene sine.

Informantene sosialiseres inn i stallmiljøet, og de snakker alle om stallmiljøet på en måte som reflekterer en følelse av tilhørighet. Det er dog bare Gunn og Dina som omtaler tilhørigheten til stallmiljøet eksplisitt:

"For meg så betyr de jo kjempemasse, i og med at jeg ikke er ute i annen jobb, så blir de andre i stallen et nettverk for meg. Jeg er kanskje en av dem som har behov for at det er flere her, selv om det ikke alltid er noen her på dagtid. Det er sånn at når jeg kommer om morgenen, og det står bil parkert her så tenker jeg "JA!". Vi har jo snakket om det, og sånn har vi det de fleste her, det er kult hvis det er flere i stallen når vi kommer". - Gunn

og:

"De andre i stallen betyr ganske mye. Det er deilig å være en del av et miljø. Nå er jeg her en del alene på dagtid, men jeg kjenner at det er veldig koselig at det er noen her sånn at man har noen å prate med". - Dina

Gunn og Dina mener at stallen betyr mye for dem da den gir dem en følelse av tilhørighet. Begge er i stallen på dagtid, og de påpeker at de andre i stallen ikke alltid er der samtidig med dem, men at de fortsatt føler en sterk tilhørighet til stallmiljøet. At det er Gunn og Dina som eksplisitt snakker om denne følelsen, må videre ses i lys av at ingen av dem er ute i arbeidslivet. Bourdieu og Wacquants (1996) teori om sosial kapital viser også at integrasjon og deltakelse i sosiale nettverk av bekjenskaper, venner og familie er viktig for et individs sosiale posisjon. Gunn og Dina's tilhørighet kan dermed tolkes som en sikkerhet i hverdagen, da de vet at de har venner og bekjenskaper i stallen. Disse gir dem ikke bare glede og trivsel, men kan også bidra med hjelp og støtte i hverdagen.

For å belyse informantenes sosiale identitet, vil jeg også trekke inn hvordan informantene presenterer hobbyen sin utenfor stallmiljøet gjennom å se på deres selvpresentasjon. Goffmans (1959) teori om identitetskonstruksjon kan også plasseres under informantenes kulturelle identitet, da selvpresentasjon også påvirkes av de kulturelle rammene den foregår innenfor. På bakgrunn av at Goffman selv bruker begrepet sosial identitet, har jeg besluttet å plassere min tolkning av informantenes "front stage" og "back stage" selvpresentasjon i denne delen. Dette får leses som en overgang til temaet kulturell identitet, der jeg vil ta opp Goffman-tråden i et delkapittel om stigma.

Selvpresentasjon utenfor stallen: "Front stage"

I denne delen vil jeg belyse hvordan informantene fronter hestehobbyen sin utenfor stallmiljøet. På spørsmålet om informantene prater mye til utenforstående om hesten sin, svarer Ida: *"Jeg ser ikke for meg at de har interesse av det. De vet jo ingenting om hest. Hvis jeg sier at jeg trener på å flytte bakparten, så skjønner jo ikke de det"*. Ida trekker inn et interesseaspekt der hun er av den oppfatning at hest ikke interesserer andre. Idas svar indikerer at den sosiale arenaen utenfor stallen har et annet språk og andre betydninger enn det opereres med i stallmiljøet.

Den manglende interessen som Ida snakker om, kan tolkes som en manglende forståelse for stallmiljøets begrepsapparat og betydninger. I lys av Bourdieus teori om sosiale felt, kan begrepsapparatet som Ida viser til, anses som feltspesifikt, og at det mister sin betydning og verdi utenfor stallfeltet. Dette kan tolkes som en årsak til at Ida velger å ikke prate så mye om hesten sin, og forbeholder rollen som hesteeier til stallen.

Dina viser hvordan hun, i motsetning til Ida, tar rollen som hesteeier med inn i sin "front stage"-opptreden:

"Jeg prater alt for mye om hesten min, helt til de ikke gidder å prate med meg! Om jeg møter noen som ikke liker dyr, er det så ille at jeg ikke føler at jeg kan kommunisere med dem. Vi har ingenting å prate om og flytter oss bare videre i sofaen. Hvis du er mer interessert i de siste skoene du kjøpte, så faller jeg litt ut". - Dina

Dina illustrerer hvordan hun gjerne forteller folk om hesten sin, og at hun blir litt utilpass når hun møter mennesker som ikke kan relaterer seg til hennes interesse for dyr. Dina har heller ingen problemer med å fronte sin hesteinteresse ute blant folk gjennom klær og stil.

"Når vi var på City Syd for å handle inn til påske, så kom jeg rett fra stallen i hesteklær. Jeg tror ikke yngre folk bryr seg noe særlig, men litt gammelt folk, som kanskje er litt finere på det, gjør nok det. Du får noen rare blikk innimellom. [Bryr du deg om det?] Nei, jeg synes bare det er morsomt". - Dina

Goffman (1959) hevder at individers "front stage" tilsvarer deres roller i det offentlige rom der målet er å gi et bestemt inntrykk av seg selv. Dina og Idas utsagn illustrerer hvordan de i ulik grad tar med seg rollen som hesteeier inn i den offentlige sfæren utenfor stallen. Ida synes å ta større hensyn til at utenforstående har et annet språk, betydninger og sosial virkelighet enn den hun erfarer i stallen, mens Dina ikke bryr seg om dette i like stor grad. Ida er tydeligere i sin rolleendring i transformasjonen mellom ulike arenaer enn hva Dina er, som i større grad tar med seg rollen som hesteeier ut av stallen og inn i offentligheten.

Selvpresentasjon utenfor stallen: "back stage"

Informantenes sosiale identitet preges også av deres sosiale liv rundt venner og familie. Denne sfæren omtaler Goffman (1959) som individers "back stage", der de kjenner deltakerne godt og kan være mer avslappet i sin selvpresentasjon. Amanda beskriver hvordan hun opplever balansegangen mellom stallen og familielivet:

"Det utgjør en stor del av hverdagen. Jeg tror et liv uten hadde vært kjedelig. Det tar jo mye tid, og det bli et eget miljø rundt det. Det blir som to forskjellig verdener å være i. I stallen så har man hesten og folkene og hjemme har man andre". - Amanda

Her beskriver Amanda hvordan hun opplever stallen som en egen verden, med et eget miljø som skiller seg fra det hun har hjemme. Hun forteller videre hva hun tror at vennene hennes mener om at hun har hest:

"De kveldene de vil ha med meg ut så kan jeg ikke fordi jeg skal på stevne eller skal noe i stallen dagen etter. Mange synes kanskje det tar mye tid, men de blir jo vant til det. Når de blir ordentlig kjent med deg. På ungdomsskolen var jeg den eneste som holdt på med hest, og vennene mine skjønnte ikke hvorfor jeg alltid måtte være hjemme eller ikke kunne være med dem på ettermiddagen. Jeg merket at de ble litt småirritert når jeg alltid måtte dra hjem ". - Amanda

Amanda tror at vennene hennes synes hesten tar mye tid, og ikke alltid har forståelse for prioriteringene hennes. Amanda mener at det kan være vanskelig når hun føler at vennene blir irritert på henne for at hun ikke kan være sammen med dem. Marie forteller også at vennene hennes synes at hun bruker for mye tid i stallen, men at dette ikke spiller inn på prioriteringene som gjøres. Marie hevder at det er familiesituasjonen hennes, kombinert med arbeidstidene hennes, som kan gjøre det vanskelig å komme seg i stallen hver dag:

"Jeg jobber turnus, så jeg har jo mye kvelder og helger der jeg er på jobb. Når man har vært på jobb et helt døgn, så føler man at man må være hjemme sammen med familien. Så det er familiesituasjon og jobb som avgjør hvor mye tid jeg bruker i stallen [...] Jeg vil ikke la dyra komme foran familielivet". - Marie

Marie viser at hun prioriterer familien over hesten på de dagene hun har lange vakter på jobb, da hun ikke er villig til å forsake tid med familien sin til fordel for hesten på de dagene hun har lange eller sene vakter.

Dina forteller hva familien og samboeren hennes mener om at hun har hest:

"Mamma drev litt med hest gjennom oppveksten og har ridd litt på mine. Hun har jo veldig forståelse og jeg har jo vokst opp i en familie som er veldig glad i dyr, så jeg tror nok det har vært en forståelse for det. Pappa har ikke noe spesielt forhold til hest, men han er veldig glad i dyr generelt, så jeg tror nok han skjønner det [...]Espen sa det egentlig veldig godt når jeg var uten hest etter at jeg måtte ta livet av Katug, og jeg var i tvil om jeg skulle ha ny. Da sa han at "Du er ikke noe trivelig å være sammen med når du ikke har noen hest." hehe. Og det er vel ganske beskrivende. Det påvirker jo humøret og det påvirker mestringsfølelsen". - Dina

Her beskriver Dina hvordan familie og samboer, på tross av at de ikke selv har hest, viser forståelse for at hun velger å ha hest. Dina mener at foreldrene hennes kan relatere seg til

hennes lidenskap for hest da de begge er glade i dyr, og at samboeren hennes har påpekt at hesten gjør henne godt.

Hovedfunnet i forbindelse med informantenes selvpresentasjon vil jeg hevde at handler om forståelse. Informantenes utsagn gir inntrykk av at det er forståelsen som avgjør om prioriteringene som tas aksepteres eller ikke. Forståelsen er avgjørende, da venner og familie nok vil bli frustrerte om de føler at de nedprioriteres uten en tilsynelatende god grunn. I et Goffmanperspektiv kan informantenes familieliv omtales som deres "back stage". I denne forbindelsen er det også naturlig å spørre seg om stallen, i tillegg til informantenes venner og familie, kan tolkes som en "back stage"-arena. Som vi har sett mener alle informantene at de har fått gode venner i stallen som de har stor tillit til. Det kan da være nærliggende å tolke stallen som en "back stage"-arena, og vekslingen mellom stallen og sfæren for venner og familie, kan dermed tolkes som en veksling mellom to ulike "back stage"-arenaer.

Informantenes veksling mellom disse to verdenene kan videre indikere som en form for transformasjon, der de beveger seg mellom ulike sosiale arenaer. Problemene informantene tar opp kan forstås i lys av det Goffman (1959) omtaler som primære og sosiale rammer. Disse rammene kan anses som forutsetningene eller kulissene for samhandling. Når disse endres må informantene endre rollene slik at de passer inn i de sosiale rammene. Om de ikke opplever forståelse kan dette dermed bunne i at de ikke klarer å legge vekk rollen som hesteeier, og at denne blir tatt med inn på en arena der den egentlig ikke hører hjemme. Her er det imidlertid forskjell mellom informantene, der de i varierende grad legger vekk rollen som hesteeier i sosial samhandling utenfor stallen.

Den manglende forståelsen kan også ses i forbindelse med Goffmans (1959) interaksjonistiske teori om at sosiale arenaer har et felles språk med faste betydninger og en felles sosial virkelighet. Amanda omtaler livet i stallen og livet utenfor som to ulike verdener, og dette kan illustrere hvordan rollen som hesteeier og rollene de har utenfor stallen spilles ut på ulike sosiale arenaer. Menneskene utenfor stallen har som oftest ingen forutsetninger for å forstå informantenes rolle i stallen, som en følge av at de ikke deler stallverdenens språk, faste betydninger og sosiale virkelighet. Informantenes deltakelse i stallmiljøet og lidenskapen for hesten blir dermed uforståelig, og i verste fall, irriterende for venner og familie. En forståelse for informantenes prioriteringer og valg forutsetter at venner og familie aksepterer deres

lidenskap for hester, og fokuserer på hestens positive innvirkning på informantene heller enn at de, til tider, nedprioriteres.

4.1.3 Kulturell identitet

Bø & Sciefloe (2007) beskriver den kulturelle identiteten som et individs verdier, språk, livsstil og kulturelle kapital. I dette kapittelet vil jeg belyse hvordan informantene opplever ulike former for stereotype og stigmatiserende oppfatninger om kvinnelige hesteeiere. Dette vil jeg analysere ved å trekke frem hvordan informantene opplever at folk responderer når de forteller at de har hest. Videre vil jeg også se på hvordan hesten er med på å forme informantenes kjønnsidentitet.

Hestegalskap

Informantene nevner flere oppfatninger som de mener at utenforstående knytter til kvinnelige hesteeiere. Gunn mener at hun nok blir oppfattet på en bestemt måte fordi hun eier hest:

"Jeg blir nok oppfattet som litt sær for det jeg holder på med. Ikke det å ha hund, det er mer normalt, men å drive med hest og bruke såpass mye tid, det er litt mer sært [...] Det er ikke så mange 50-åringer som holder på med hest, de har heller døtre som holder på med hest" - Gunn

Gunn tror at hun oppfattes som sær, da det ikke er så vanlig at damer på hennes alder eier egen hest, og at hun derfor sjeldent prater med utenforstående om hobbyen sin. Marie mener også at mange forbinder hesteaktiviteter med småjenter:

"Folk tenker nok litt på pennyklubben og rosa ridebukser når de møter folk som har hest. [...] De skjønner ikke helt at det går an å ha hest på mange måter. De tenker jo at det er småjenter som driver med hester. Voksne skal liksom ha kommet over den fasen". - Marie

Marie trekker frem pennyklubben-stempelet, og hun gir uttrykk for at utenforstående har et lite nyansert bilde på hestemiljøet, og at hesteaktiviteter ikke anses som noe voksne damer skal drive med. Julie trekker også inn aldersaspektet, og mener at folk blir litt overrasket når hun forteller at hun, som er nesten 30 år, eier hest. Gunn, Marie og Julie mener at mange forbinder hest med noe små jenter er opptatt av, og at de tror hest handler om pennyklubben og rosa ridebukser.

At hest forbindes med småjenter og anses som sært, kan tolkes som stigmatiserende. Gjennom slike oppfatninger kan det synes som at utenforstående, indirekte, anser det å holde på med hest som barnslig. Som vi har sett i delen om selvpresentasjon, er det flere av informantene som ikke snakker med utenforstående om hesten sin, og dette kan også bunne i at de forsøker

å unngå stigmaet som utsagnene over indikerer. Å unngå å snakke om hesten sin kan dermed også tolkes som et virkemiddel for å ivareta sin personlige integritet og unngå stigma.

I tillegg til at informantene møter stigmatiserende oppfatninger der hestehobbyen stemples som barnslig, mener Dina at hun i tillegg kan oppfattes på følgende måte:

"Jeg tror vi blir sett på som både litt snever og litt sære. Det er jo litt artig. Altså vi blir jo litt snevre, det er jo bare å innrømme. Det er vanskelig for utenforstående at du bruker så mye tid og så mye penger på noe som er så skittent og hårete. For dem er det nok uforståelig. Jeg tror det er vanskelig å forstå for mange". - Dina

Dina mener at det er prioriteringene med tanke på tid og penger som gjør at det kan være vanskelig å forstå hvorfor hun har hest, men også at de mener at det frastøtende. Dina føler altså at utenforstående kan mene at hest er ekkelt, et negativt ladet adjektiv som kan indikere nok et stigma som informantene må forholde seg til.

På tross av at hest oppfattes som en hobby for småjenter, er kostbart, tidkrevende og attpåtil ekkelt, velger informantene å ha hest. Dette har ledet til et av de mest etablerte stemplene på hestefolk; "hestegale". På et av oppfølgingsspørsmålene i denne studien ble Julie spurt om hva hun mener om dette stempelet.

"For meg er det jo nesten litt galskap, eller hvert fall en stor del av livet mitt. Jeg tror nok at "gal" blir knyttet til hest fordi man er så utrolig opptatt av det, både hesten, treningen, utstyret og alt det som hører med. Det er liksom mye mer omfattende enn bare det å ta på seg fotballsko og spille fotball et par timer. Det er en livsstil". - Julie

Ut fra dette utsagnet mener Julie at lidenskapen for hest nesten kan betegnes som galskap. Julie viser hvordan hesteinteressen kan bli en form for galskap der hesten og alt som hører med den blir noe som opptar hesteeiere veldig mye. Også i Keaveney's (2008) forskning trekkes det frem hvordan denne intense interessen og følgene dette får i form av hesteeieres prioriteringer og generelle opptatthet av hester, kan tolkes som galskap av utenforstående.

I dette kapittelet gir informantene uttrykk for at det finnes en rekke oppfatninger om hestehobbyen; den er forbeholdt småjenter, det er sært og skittent. Ingen av disse oppfatningene kan sies å være positivt ladd, og dette leder mot at man kan tolke dem som stigmatiserende. Her har vi sett hvordan informantene, med unntak av Dina, løser dette med å forbeholde hesteinteressen til deres "back stage". Med utgangspunkt i Goffmans (1959) bilde av identitet og samhandling, kan man tolke informantenes hestehold som identitetsinformasjon som informantene velger å tone ned i sin "front stage" opptreden. De forsøker å lede utenforstående vekk fra denne rollen, da de risikerer å bli stigmatisert. Dette

kan indikere at informantenes hestehold påvirker deres inntryksskontroll ovenfor utenforstående.

Hest, populærkultur og kjønnsidentitet

I kapittelet om prioriteringer forteller informantene at shopping og byturer er blant de tingene som informantene nedprioriterer for å kunne ha hest. Julie beskriver hvordan stallmiljøet utgjør en motsetning til disse sfærene for skjønnhet og uteliv:

"Kanskje man blir mer praktisk anlagt da man må løse en del praktiske oppgaver. Siden jeg har holdt på med dette siden jeg var liten, tror jeg også det har lært meg å jobbe og å holde på med fysiske ting. Det er jo mange som ikke har den erfaringen med å være ute og bli litt skitten på fingrene, og å gjøre forskjellige typer praktisk arbeid". - Julie

Julie mener at hesten kan gjøre en mer praktisk anlagt i tillegg til at man opplever å bli møkkete på fingrene. Også Amanda beskriver hestefolk i lignende termer:

"Jeg tror andre ser på oss som litt skitne, og ikke like redd for å bli skitten som en person som ikke holder på med hest. Det er jo store dyr, så man er kanskje tøffere enn dem som ikke holder på med hest eller dyr". - Amanda

Disse beskrivelsene av stallmiljøet er i tråd med Nikkus (2005) beskrivelse av stallmiljøet som skittent, og at mennesker som ferdes i stallen må tåle å bli, som Julie sier, litt skittet på fingrene. At stallen beskrives som et skittent miljø preget av praktiske arbeidsoppgaver, gjør at den skiller seg ut som en arena der det kreves andre attributter enn utseende og seksuell attraktivitet. Ingen hester bryr seg om hvordan eieren deres ser ut, og kapitalen som gir anseelse på stallfeltet, som jeg skal komme tilbake til senere, har lite med disse utseendemessige attributtene å gjøre.

En annen måte hesten påvirker informantene er i forhold til personlige egenskaper. I likhet med Amanda, mener Marie at hesten gjør henne tøff: *"Man lærer seg å bli mer bestemt av å holde på med hest, men man lærer også mye om omsorg for andre, både for mennesker og dyr". - Marie*

Her trekker Marie frem hvordan man blir både bestemt og omsorgsfull av å holde på med hest. Å være bestemt kan tolkes som at man er beslutningsdyktig og at man tørr å uttrykke sine egne meninger. Hester er store dyr og trenger en tydelig leder som viser omsorg for dem. På bakgrunn av dette er det kanskje ikke så rart at mediene skriver om hvordan hestejenter blir gode ledere (Ukeavisen Ledelse, 2010). Maries utsagn viser også hvordan kvinnelige

hesteeiere utvikler egenskaper som møter dagens kjønnsideal for kvinner: Man skal være sterk og omsorgsfull på samme tid (Stangeland, 2010).

Jenter og kvinner i stallmiljøet lærer seg at det er mer enn kropp og utseende som er avgjørende, og dette kan tenkes å være noe av årsaken til at tidligere forskning finner at hesten har en positiv effekt på jenter og kvinners selvtillit også utenfor stallen. I tillegg er det nettopp i forbindelse med det Halvorsen (2014) trekker frem som uheldige konsekvenser med objektivering av kvinnekroppen, lav selvtillit og spiseforstyrrelser, at EAP er en særlig effektiv terapiform. Halvorsen (2014) mener at det ikke er objektivering av kvinnekroppen i seg selv som er hovedproblemet, men måten kvinner tar den innover seg og lar kropp, utseende og strevet etter å nå det uoppnåelige idealet blir et for stort fokus, og i verste fall, et skadelig fokus. Som vi har sett viser tidligere forskning på hesteeiere og mine informanternes utsagn at det er hesten som er deres altoppslukende interesse og lidenskap, og det kan dermed tenkes at det er lite plass og kapasitet igjen til å bry seg om kropp og utseende i stort omfang.

4.2 Hvordan beskriver informantene forholdet til hesten og dets betydning for deres identitet?

I dette kapitlet vil jeg se på hvordan hesten kan fungere som identitetsskapende faktor gjennom sin effekt på informantene. For å analysere dette vil jeg trekke frem hvordan informantene opplever hesten som speil, styrke og venn.

4.2.1 Hesten som speil

Ikke-verbal kommunikasjon

På spørsmålet om hvordan informantene kommuniserer med hesten sin, forteller informantene at dette først og fremst skjer gjennom kroppsspråk. Amanda illustrerer dette i sin beskrivelse av kommunikasjonen med hesten:

" Det er viktig for meg å være tydelig. Han er så følsom. Særlig hvis du jobber på bakken eller med horsemanship. Han reagerer så fort, kanskje på ting som man ikke tenker over selv". - Amanda

Amanda mener at kommunikasjonen med hesten går gjennom kroppsspråk, og at hesten reagerer på signaler hun sender ut både bevisst og ubevisst. Amandas utsagn viser hvordan hesten stiller krav til at hun blir mer tydelige i kroppsspråket sitt for å unngå misforståelser mellom henne og hesten. De andre informantene forteller også at kroppsspråk er viktig, og at dette er nøkkelen til å forstå, og gjøre seg forstått rundt hester. Dette finner også Keaveney

(2008) i sin studie, der deltakerne la stor vekt på viktigheten av forståelse og kommunikasjon med hesten, og å lære seg å kommunisere på dens premisser.

Flere av informantene er også inne på en annen måte som hesten fungerer som speil. På spørsmålet om hvordan informantene vet at det de gjør med hesten er rett forteller Gunn hvordan de, på Stall A, måler forholdet mellom dem og hesten:

"Vi er veldig opptatte av forholdet mellom hest og menneske, og basisen for det vi driver med er at vi skal ha et godt forhold til hesten, og hesten et godt forhold til oss. Det måler vi ofte ved at når hestene er ute på beite, og vi kommer i stallen, så kommer ofte hesten vår til oss. Ikke alltid, men veldig ofte gjør de det. Det er nok utgangspunktet vårt, vi er ikke så opptatt av å gjøre så mye, men uansett skal alt vi gjør være slik at en god kommunikasjon er på plass". - Gunn

Gunn forklarer at de måler hvor godt forhold de har til hestene sine ved å se om hestene ønsker å komme til dem. Hun understreker også at en forutsetning for et godt forhold til hesten er at en god kommunikasjon på plass. Et viktig ledd i kommunikasjonen er også, i følge Marie, ikke bare å forstå hva hesten mener, men også å ta hensyn til det som kommuniseres:

"Jeg føler at vi har en liten connection. Jeg prøver jo å se litt på signalene hennes også. Hun er veldig tydelig i kroppsspråket sitt, og hun tillater jo det meste, så det gjør jo at jeg kjenner at jeg blir litt forsiktig med henne da hun ikke har så mange grenser selv. Jeg prøver liksom å være litt forståelsesfull, sånn at når hun på en måte ikke vil, så stopper jeg". - Marie

Marie mener at en del av kommunikasjonen også handler om å rette seg etter de signalene hesten gir. Cecilie forteller også hvordan hun tolker hestens signaler:

"Han er utrolig uttrykksfull, morsom å holde på med og veldig smart. Han er veldig tydelig på det han vil. Han spisser ører eller nikker på hodet når han har lyst til å gjøre noe, og hvis jeg for eksempel børster han på feil sted, så flytter han seg. Han har et aktivt kroppsspråk". - Cecilie

Marie og Cecilie vier stor oppmerksomhet til hestens signaler, og dette synes å bunne i et forståelsesaspekt der de ønsker å vise hensyn ovenfor hesten sin. Både Marie og Cecilie er oppmerksomme på hestens grenser, og de prøver og unngå å krysse disse. Flere av informantene snakker om hvordan de tolker hestens signaler. Julie tolker hestens samarbeidsvilje som at treningen er interessant og givende for han, Dina sier at *"om man gjør ting rett, så får man rett svar fra hesten"*. Dette finner også Keaveney (2008) i sin studie, der deltakerne mente at hestens samarbeidsvilje og glede i treningen er viktig. Rothe et al. (2005) viser i sin studie at hesten gir mennesket en forståelse for både verbal og ikke-verbal

kommunikasjon. Ved å belyse hestens rolle som speil for informantenes kommunikasjon har jeg også gjort flere funn i forbindelse med kommunikasjon. For det første gir informantene uttrykk for at de, ikke bare må kunne kommunisere det de ønsker til hesten gjennom kroppsspråk, men også ha en god kontroll på dette slik at de ikke sender ut uønskede signaler til hesten. For det andre, viser mine funn at informantene tolker hestens kroppsspråk, og bruker dette til å vise forståelse og hensyn overfor hesten og dens behov. Et tredje funn er hvordan informantene tolker hestens velvilje og ønske om å være med dem, som en indikasjon på en vellykket kommunikasjon og et godt forhold.

Følelser

Amanda opplever at det ikke bare er kroppsspråket hennes som speiles i hesten. På spørsmålet om hvordan hun vil beskrive forholdet til hesten sin svarer hun følgende:

"Nå har jeg hatt han i et år snart, og når han begynner å stole på meg, og jeg begynner å stole på han, så er plutselig ikke de tingene skummelt lenger. Nå kan vi gå forbi alt mulig og møte hva du vil og han løfter ikke på et øre. Men jeg har holdt på mye med han både med ridning og bakkearbeid og horsemanship så han har blitt veldig tillitsfull nå". - Amanda

Amanda trekker frem at tilliten hun viser hesten, speiles i hestens tillitsfølelse til henne, og gjør dem begge tryggere. Julie utdyper hvorfor hun mener at tilliten og respekten mellom hest og menneske er viktig: *"Jeg tror at om man klarer å ha respekt for, og se hestens behov, så vil også hesten tilby mer. Det er jo tilliten til deg som gjør at hesten får lyst til å legge inn det lille ekstra".* Amanda illustrerer hvordan dette gjelder for henne og hesten, ved at hun trekker frem hvordan tilliten mellom dem gjør at hesten ikke skvetter eller blir redd når hun er rundt han, noe som kan være veldig farlig.

Gunn har også gjort seg noen tanker om hvordan hestene hennes kan fungere som speil på følelsene hennes:

"Hestene leser deg veldig godt, og merker med en gang hvis du ikke er avslappet i en setting. Du trenger ikke sitte på ryggen for at de skal merke det. Jeg har nok levd et ganske stressende og travelt liv, men når jeg er med hestene så må jeg være avslappet, jeg kan ikke drive å stresse rundt dem. Det er vel også kanskje noe som gjør at det er så godt å jobbe med dem, jeg må være rolig og kan ikke ile fra det ene til det andre. Jeg er en sånn gjører og har alltid hodet fullt av tanker om hva som må gjøres og tanker om ting som skal gjøres. Når jeg er med hestene så kan jeg ikke ha det, da må jeg være i nuet med dem, og da tror jeg faktisk at alle disse tankene om hva jeg skal gjøre etterpå forsvinner litt. Det tror jeg er en av de tingene som gjør det godt å være sammen med hesten". - Gunn

Hestene får Gunn til å stresse ned og til å glemme alt som må gjøres. Hestene stiller krav til at Gunn må være rolig og avslappet, og hun mener at hestene merker det hvis hun er stresset. Om hun stresser rundt hestene blir hestene selv stresset og hun må derfor gi slipp på alt stress for at treningen og håndteringen av hestene skal lykkes.

Rothe et al. (2005) viser at hesten kan lette menneskers tolkning av egne følelser, og det Gunn beskriver vil jeg tolke i et slikt bilde. Gunns utsagn indikerer at hestene hjelper henne til å bli bevisst på at hun er stresset, noe Gunn forsøker å rette seg etter ved å roe seg ned. At hester kan redusere stress omtales ikke som funn i den tidligere forskningen som jeg har referert til i denne studien. Dog trekker både Lambarth (2011) og Keaveney (2008) frem at deltakerne i studiene opplever en ro og flyt sammen med hesten, hvilket forutsetter at man ikke føler seg stresset rundt hesten. Tilliten mellom hest og menneske, som Amanda beskriver over, trekkes imidlertid frem som svært viktig for deltakerne i Keaveneys (2008) studie. Amanda viser også hvordan hun må gjøre seg fortjent til denne tilliten da hun har lagt mye tid ned i treningen av hesten, og unngår å sette han i situasjoner som hesten ikke trives i. Keaveney (2008) har gjort lignende funn, der deltakerne understreket at tilliten mellom hest og menneske er noe man må jobbe for og gjøre seg fortjent til.

4.2.2 Hesten som styrke

Selvtillit og mestring

Alle informantene hevder at de har fått økt mestringsfølelse og selvtillit av å holde på med hest, men i denne delen vil jeg trekke frem Julie og Idas opplevelse av disse fenomenene.

Julie og hesten hennes har gått en lang vei for å komme dit de er i dag. Julie forteller at:

"Det første året var jeg livredd han, og jeg tror vi fikk veldig lite ut av å være sammen. Jeg ser jo på en måte alt i det perspektivet, hvordan utgangspunktet vårt var. Den reisen vi har hatt sammen tror jeg har vært utrolig lærerik for meg, så jeg tror jeg har vokst mye på det". - Julie

Julie har hatt et bevisst forhold til hvor langt hun har kommet med hesten sin, og opplever denne mestringen som lærerik og som noe hun har vokst mye på. Tidligere forskning (se kap. 1.4) viser at mestring og selvtillit er en positiv effekt av omgangen med hest. Dog er det ingen av studiene som redegjør for *hvorfor* følelsen av mestring og selvtillit er viktig for deltakerne i studiene. Julie illustrerer her hvordan hun påvirkes av mestringen hun opplever med hesten:

"I fjor sommer var vi på tur opp på Vassfjellet. Det var utrolig stort for det hadde jeg ikke trodd at jeg kom til å tørre. Den første galoppen jeg hadde med han, og jeg følte meg trygg var også et stort øyeblikk. Det følte utrolig befriende. Etter dette var jeg skikkelig oppstemt hele kvelden og dagen etterpå, og gledet meg bare til jeg skulle tilbake å gjenta det" - Julie

Julie beskriver hvordan følelsen av å mestre hesten gjør henne trygg, og at dette oppleves som befriende. Hun mener også at denne følelsen gjør henne oppstemt og motivert til å fortsette. Julies utsagn vil jeg tolke som en indikator på at mestringsfølelse knytter motivasjon, mersmak og glede til ting som tidligere kan ha vært forbundet med lav selvfølelse og mislykkede forsøk. Mestring kan dermed tolkes som viktig for å komme seg gjennom utfordringer og for glede og selvtillit.

Mestring og selvtillit har vært viktig for Ida, og hun forteller hvordan hun mener at hesten har påvirket dette:

"Jeg tror hesten har fått meg mye roligere og mer samlet. Zita er litt utenfor, og kanskje er det derfor jeg har blitt veldig sentrert? Hesten har hjulpet meg med å samle alt i meg. Både i forhold til at jeg har blitt mobbet, er skilsmissebarn og hele den greia der. Jeg føler meg liksom jordet, og det spiller ingen rolle hvor jeg bor hen, hva jeg gjør eller hvilke klær jeg har på. Jeg er trygg på meg selv innvendig, og det har jeg fått fra hesten, for det var hvert fall en ting jeg visste at jeg mestret". - Ida

Hesten har fått Ida samlet og trygg på seg selv. Alle informantene gir uttrykk for at de har fått økt mestringsfølelse og selvtillit fra hesten, men jeg har valgt å trekke frem Idas utsagn da hun har hatt en tøff barndom der hesten har vært spesielt viktig for henne. Hun forteller videre at:

"Jeg vet ikke om jeg hadde hatt et liv jeg. Jeg hadde sikkert vært på fylla. Hesten fanget meg opp når jeg var veldig ung, så det er ganske vanskelig å tenke seg hvordan livet hadde vært uten. Når jeg begynte på ungdomsskolen så drev jeg med hest, og de gamle vennene mine begynte å røyke rev. Så det er jo ganske stor forskjell på der jeg er nå, og der jeg kunne ha havnet". - Ida

Ida gir uttrykk for at oppveksten hennes har vært vanskelig, og at hesten har vært en støtte og stabiliserende faktor gjennom mobbing, skilsmisse og dårlige venner. Dyr og hest som en kilde til mestring, bedre selvfølelse og tro på egne evner, trekkes frem av både Berget et al. (2008) og Rothe et al. (2005) som positive effekter av omgang med dyr og hest.

Utover dette kan man også tolke hesten som en form for signifikant andre for Ida. Mead (2005) beskriver de signifikante andre som personer som vi lytter til, lærer av og søker å

etterligne. De signifikante andre får stor betydning for individets forståelse av selvet, dets forestillingsverden og forståelse av ulike sammenhenger. Hestens rolle i Idas liv har vært av signifikant betydning da den har gjort Ida trygg på seg selv ved å lære henne at det er andre ting enn bosted og klær som spiller en rolle. Hesten har videre holdt Ida unna et miljø preget av fyll og røyking, og dermed hatt stor betydning gjennom den forskjellen den har gjort i livet hennes.

4.2.3 Hesten som venn

Menneskeliggjøring av hesten

I tillegg til å fungere som speil, er hesten en god venn for informantene. Gunn beskriver hesten sin, Max:

"[...] Når jeg kjøpte Max så var det jo ikke noe fornuft i det, men nå har jeg jo kjøpt han, og han er ikke den enkleste hesten eller den beste å ri, men jeg ville jo aldri byttet han ut! Det er ikke ridningen som betyr noe, men individene. Når jeg kjøpte den nye hesten, så var det jo ikke fordi Max skulle bort, eller en erstatning for han. Så det er individene som teller". - Gunn

Gunn forteller at hesten hennes verken er den enkleste å ha med å gjøre, eller den beste å ri på, men at dette ikke nødvendigvis spiller noen rolle. Gunn mener at det er forholdet og vennskapet de har utviklet som er viktig, og at hun aldri vil erstatte han. Videre mener Gunn at forholdet med hestene også gir henne innsikt i deres hippologiske egenskaper:

"Som person så er jeg nok mest lik den ene hesten min, og det kjenner jeg når jeg jobber med dem. Jeg tar meg selv veldig ofte i å smile når jeg jobber med Max. Vi kan ha det kjempemoro og skikkelig leke oss sammen. Min personlighet og hans personlighet matcher nok ganske godt. Når det gjelder hennes personlighet så er det jo ofte hun som har skapt frustrasjoner, og som sikkert kommer til å skape det fremover, kanskje ikke like mye, men fortsatt. Hun er en veldig sånn sart og redd personlighet som jeg ikke har så mye tålmodighet med, og som jeg må lære meg å ha tålmodighet med". - Gunn

Gunn bruker sin egen personlighet som sammenligningsgrunnlag, og forteller hvordan hun får frem en leken og glad side når hun jobber med den hesten som er mest lik henne selv. Det virker som at Gunn kommuniserer letter med den hesten som hun mener har en personlighet som ligner hennes egen, enn med den som er ulik henne i personlighet. Gunn mener at den andre hesten, som hun karakteriserer som sart og redd, kan skape frustrasjon, og at dette stiller krav til en større forståelse og tålmodighet fra hennes side. Hun er ikke alene om å

sammenligne hestens personlighet med sin egen, da flere av informantene gjør dette. Videre beskriver informantene med utgangspunkt i personligheten deres, hvilket kan indikere en form for menneskeligjøring av hesten.

Deltakerne i Lambarths (2011) studie tillegger også hesten ekstraordinære og personlige egenskaper, som kanskje oftere forbindes med mennesker enn hester. Videre var også "bestevenn" blant ordene som ble brukt for å beskrive forholdet til hesten, og Gunns beskrivelse av Max kan minne om beskrivelsen av en bestevenn som gir henne glede og lek.

Et annet fenomen som menneskeligjør hesten illustrerer flere av informantene når de forteller hvordan de kommuniserer med hesten. Ida svarer at hun kommuniserer med hesten: *"Sånn som jeg kommuniserer med deg"*, mens Cecilie forteller at: *"Jeg er veldig entusiastisk og sier 'veldig bra' og gir godteri. Veldig godterimotivert hest"*. Dina forteller at hun også prater med hesten sin som om han var et menneske. Å snakke med hesten eller å gi den godteri, er ikke kommunikasjonsformer som hestene selv bruker, de er menneskelige. Dette er et fenomen som ikke beskrives i studiene av hesten som venn.

Glede og livskvalitet

Ved siden av å være et speil, en venn og styrke for informantene, trekker de frem ytterligere et aspekt som er verdt å belyse. På spørsmålet om hva som er målet med hesten er det flere informanter som kommer med uventede svar.

"Det handler om livskvalitet. Jeg har ingen ambisjoner om at hesten eller jeg skal bli noe som helst. Jeg vil bare nyte livet. For meg handler dette om å være ute og om å nyte omgivelsene. Bare være til. Dette føler jeg ikke at går an uten Zita, det blir ikke det samme om jeg går alene og nyter omgivelsene". - Ida

Idas har ingen ambisjoner på vegne av seg selv og hesten, og målet med hesten er at hun skal nyte livet og omgivelsene. Marie er også inne på dette aspektet:

"Det viktigste er jo at vi har en sånn ro. Jeg synes det er så deilig med den roen man får rundt hesten. Det er en sånn god egenskap hos hester, og jeg føler at jeg får en egen ro rundt dem". - Marie

Maries utsagn viser at også hun er mest opptatt av å nyte roen rundt hestene, fremfor å ha noen ambisjoner eller mål for seg selv og hesten. Gunn snakker også om roen hun får fra hestene:

"Jeg tror ikke jeg hadde fungert uten hestene mine i dag. Hvis jeg nå måtte kvittet meg med hestene mine så tror jeg at jeg hadde gått inn i en sånn depresjon rett og slett. Det er en fjern tanke faktisk. Jeg elsker jo de stundene som jeg har sammen med dem.

Det kan jo bare være at jeg får komme hit og sitte å se på hva som skjer i flokken på beitet. Det skaper en sånn ro. Jeg er nok en person som elsker å jobbe med dyr, men hva er det de gjør med meg egentlig? Jo, de stiller ikke noen krav til meg, bortsett fra at de får maten sin". - Gunn

Gunn mener at hun ikke hadde fungert, og ville blitt depressiv uten hestene sine. Tiden sammen med hestene er noe hun setter stor pris på da den gir henne ro ved at hestene ikke stiller noen krav til henne. Teamet livskvalitet tas opp i både Keaveney (2008) og Lambarths (2011) studier. Deltakerne i Keaveneys studie mener at hesten gir dem en følelse av å leve et komplett liv. Dette er en oppfatning som jeg finner igjen i min studie der alle informantene har problemer med å se for seg et liv uten hest. Cecilie illustrerer dette ved å karakterisere et liv uten hesten som et *"tomt og meningsløst liv"*. I Lambarths studie mener deltakerne at et liv uten hesten er utenkelig, og at forholdet til hesten er av uvurderlig verdi.

Ubetinget og grenseløs kjærlighet

Hesten er, som vi har sett, mer enn bare en hest for informantene. Utsagnene til Marie og Cecilie viser hvordan deres kjærlighet for hestene kommer til uttrykk:

"Hun er 25 år, og hun begynner å skranke. Nå er målet at hun skal få det så fint som mulig den siste tiden. Det betyr kanskje at jeg må begynne å gå mer med henne, i stedet for å sitte så mye på. Jeg begynner jo å merke at hun synes det er litt slitsomt hvis vi drar på lengre turer. Så håper jeg at jeg ikke lar det gå for langt og tyner det noe lenger enn nødvendig bare fordi jeg ikke klarer å skille meg fra henne". - Marie

og:

"Før akkurat det siste halvåret, så har det jo vært artig å starte konkurranser, og å se hvor gode vi kan bli. Nå ligger motivasjonen i at jeg ikke bare kan ta livet av han. Jeg får vente på sal og se". - Cecilie

Marie og Cecilie har begge hester, som av ulike årsaker, sliter med helsen og ikke kan brukes optimalt. Deres ubetingede kjærlighet for hesten kommer frem ved at de fortsetter å bruke tid og penger på hestene, på tross av at de ikke fungerer slik de skal som følge av alder og skade. Dette illustrerer hvordan hesten er mer enn bare en hest, da informantene ønsker å eie dem helt til det siste, uavhengig om de kan trenes slik Marie og Cecilie ønsker. Marie viser også hvordan hun setter sine egne behov til sides til fordel for hestens. Hun forteller hvordan hun gruer seg til den dagen hun mister hesten sin, men samtidig ønsker hun ikke at denne sorgen skal gjøre at hestens liv tynes lenger enn nødvendig.

Dina mener den grenseløse kjærligheten til hesten og de andre dyrene hennes, er viktig i hverdagen hennes:

"Hesten påvirker jo humøret, og det påvirker selvtilliten og mestringsfølelsen. Nå har ikke jeg noen barn, men jeg har jo flere på fire ben, og du får gitt kjærlighet, og du får kjærlighet tilbake. Eller, vi innbiller oss i hvert fall at det er det vi får. Man får en anerkjennelse på en eller annen måte, og det betyr veldig mye i hverdagen min. Jeg føler at jeg er viktig og nyttig for noen". -Dina

Dina mener at det er viktig å få gitt kjærlighet, og å få kjærlighet tilbake. Hun føler at hun får dette fra dyrene sine, i tillegg til at dyrene får henne til å føle seg nyttig og viktig. I likhet med deltakerne i Lambarth (2011) sin studie, så har mine informanter problemer med å sette ord på følelsene sine for hesten. Ida sier at: *"Jeg vet ikke helt hvordan jeg skal beskrive det. Hun er jo hele verden, akkurat som sønnen min"*. Ida sammenligner kjærligheten til hesten med morskjærligheten for sønnen. Julie og Dina har ikke barn, men også de sammenligner hesten med det å ha barn:

"Jeg orker ikke å tenke på hva jeg hadde gjort hvis det hadde skjedd noe med han eller jeg hadde mistet han. Han er utrolig viktig for meg. Man kan jo fort tenke at det ikke kan sammenlignes, men jeg kan forestille meg at hvis jeg får barn en gang, og jeg er like glad i dem som i hesten, da er jeg veldig glad i de barna! Det er enormt mye følelser ovenfor hesten". - Julie

og:

"Jeg knytter meg veldig til dem, jeg blir veldig glad i dem. Uten sammenligning forøvrig, så blir det litt som å ha en unge; du bekymrer deg for dem hvis det feiler dem noe, og du bekymrer deg for dem hvis de ikke har det bra. Så ja, det er litt som å ha en unge". - Dina

Både Julie og Dina sammenligner det å ha hest med å ha barn. Dette kan tolkes som at den kjærligheten de føler for hesten har en grenseløs karakter, slik vi kjenner morskjærligheten, som ofte anses som den sterkeste kjærlighetsformen. Man kan kanskje tro at Julie og Dina, som ikke har barn selv, ikke har noen forutsetninger for å vite hvordan en slik morskjærlighet føles, men også Marie og Ida, som begge har barn, snakker om hesten sin på tilsvarende måte.

Denne kjærligheten kan være med på å forklare kvinnenens voldsomme lidenskap for hest, og hvorfor de prioriterer som de gjør for å få tid og penger til hesten. Hesten er ekstremt viktig for dem, og livet med hester er veldig følelsesladd for informantene.

Forholdet til hesten påvirker informantenes på flere måter. Som speil gjør hesten at informantene blir mer bevisste på sin egen verbale og ikke-verbale kommunikasjon og følelsesliv. Hesten som styrke illustreres gjennom måten den gir informantene mestringsfølelse og selvtillit, men også hvordan den kan bli et holdepunkt i hverdagen og ta rollen som en signifikant andre. Informantene tillegger også hestene sine en rekke personlige egenskaper, som gjør at hesten kan tolkes som en venn de har blitt godt kjent med over lengre tid. Videre gir alle informantene uttrykk for at hesten gir dem glede og livskvalitet, og at kjærligheten til hesten har en grenseløs karakter.

4.3 Hvordan fungerer sosialiseringen i stallen?

4.3.1 Stallen som sosialt felt

Bourdieu og Wacquant (1996) definerer kapital som det som gir et individ innflytelse og makt på innenfor det sosiale rom eller et sosialt felt. Her vil jeg analysere stallen som sosialt felt, og undersøke hvilke feltspesifikke kapitalformer som gjør seg gjeldende. Denne kapitalen fungerer også som markør for feltets grenser, som kan trekkes opp der kapitalen som er verdifull i stallen mister sin verdi.

Sosial kapital: Hjelp, støtte og vennskap

I denne delen vil jeg gå nærmere inn på hvordan stallmiljøet fungerer som sosialt nettverk for informantene. Dina forteller hvordan de som har hest i stallen ofte hjelper hverandre:

"Nå i påsken er det ei som er borte, og da er det jeg som møyker, ordner fôr og fyller vann til hesten hennes. Sånn går det på rundgang. Jeg har inntrykk av at de som trenger hjelp her på stallen alltid får det. Det er alltid noen som stiller opp for å møyke og ordne og ta vare på hesten. Samtidig er de som tar inn på kvelden flinke til å spyle vekk gjørme, og se over at hestene er ok". - Dina

Dina forteller hvordan menneskene i stallen hjelper hverandre med å ta vare på hverandres hester ved behov. Bourdieu og Wacquant (1996) måler et individs sosiale kapital ut fra dets deltakelse og integrasjon i sosiale nettverk som kan *mobiliseres* ved behov. Dinas utsagn kan dermed indikere at individene i stallen mobiliserer deres sosiale nettverk om de trenger hjelp med å passe hesten.

Utover hjelp til det daglige arbeidet med hesten, forteller informantene at det dannes vennskap i stallen, og at de kan søke støtte og hjelp i forbindelse med hendelser utenfor stallen. Julie forteller hva de andre i stallen betyr for henne: *"De andre i stallen betyr mye, jeg kommer kjempegodt overens med alle sammen, og noen av dem har jeg blitt omgangsvenner*

med utenfor stallen også". Marie føyer til at de som har hest i stallen også kan treffes på byen for å ta noen øl, eller komme i hverandres bursdager. Dina og Cecilie har også blitt gode venner utenfor stallen. Dina forteller at hun skal i bryllupet til Cecilie, og Cecilie forteller at: "Dina og jeg har jo stått på stall sammen i ganske mange år, så vi kjenner hverandre godt. Vi kan prate om det meste, ofte ting som ikke handler om hest også". Cecilie og Dina har blitt venner i stallen, og prates ofte om ting som ikke handler om hest når de møtes i stallen. Dina mener at disse tingene kan være "[...] alt og ingenting; fra kjærester, til samboere, til økonomi, til jobb, ja...".

Informantene illustrerer hvordan de ikke bare snakker om hesterelaterte tema i stallen, men at de også kan drøfte andre sider ved livet utenfor stallen. Dette viser hvordan det sosiale nettverket i stallen ikke bare er nyttig når informantene trenger hjelp med hesterelaterte ting, men hvordan det også kan fungere som en støtte og en kilde til vennskap som strekker seg utover stallen.

Informantene sier alle at de trives godt med menneskene som omgir dem i stallen og at de blir en kilde til sosialt samvær. Man kan imidlertid tolke dette videre, og anse båndene i stallen som nettverk som blir en trygghet og støtte for informantene også utenfor stallen, da de gir uttrykk for at de andre i stallen også kan hjelpe dem og støtte dem i saker som ikke angår stallen eller hesten. Mobiliseringen av det sosiale nettverket begrenser seg ikke bare til stallmiljøet.

I denne forbindelsen kan man også trekke inn Meads begrep om signifikante andre. Både i primærsosialiseringen og sekundærsosialiseringen er det mennesker som skiller seg ut som viktigere enn andre, *de signifikante andre* (Mead, 2005). Etter endt primærsosialisering utvides de signifikante andre til å inkludere andre mennesker enn individets nærmeste familie. Dette kan i utgangspunktet være hvem som helst, forutsatt at det er en person som individet liker, lytter til og søker å etterligne. Ut fra måten informantene danner vennskap og støtter seg til hverandre i stallen, kan dette være en indikasjon på at de kan bli signifikante andre for hverandre. Informantene viser hvordan de andre i stallen får betydning for dem, ikke bare i hesterelaterte tema, men også i forbindelse med aspekter og hendelser utenfor stallmiljøet.

Praktisk kapital: Håndtering og utfordringer

I denne delen vil jeg redegjøre for hva som kjennetegner den praktiske kapitalen i stallen ved å trekke frem informantenes synspunkter på stallens praktiske aspekter.

Amanda og Marie beskriver det de mener er minimumsferdighetene for å kunne eie hest. Amanda mener at man må kunne følgende: " *Man må hvert fall vite at de trenger mat og vann og hvilket fôr, at de bruker hestene sine og klarer å se at de er friske*". Her trekker hun frem hvordan man må ha en viss evne til å ta vare på hesten sin. Marie mener også at man må ha en viss kunnskap for å eie hest: " *Minimumsferdighetene er jo at man klarer å sette seg på hesten, men man må jo på en måte takle sin egen hest, for det er jo ingen andre som trener hesten din*". Både Amanda og Marie mener at dette er ferdigheter som man må ha om man skal eie en hest. Marie trekker også frem at dette er viktig, da det ikke er noen andres oppgave å takle hesten hennes. Dina er inne på det samme som Marie når det kommer til hva man må ta ansvar for når man eier hest.

"Alle må ha evnen til å omgås en hest og å være konsekvente. Man må jo ha litt regler og litt sånn oppdragelse på hestene, hvis ikke blir de jo umulige å holde på med, og det er jo likt for alle sammen". - Dina

Dina hevder at hver enkelt må ta ansvar for å oppdra sin egen hest, og at dette er for å forhindre at hestene skal bli vanskelige å håndtere. Da informantene vektlegger at dette ansvaret ligger hos eieren, kan dette tolkes som en kapitalform. En dårlig oppdratt hest vil gjenspeile eierens manglende evne til å takle og oppdra sin egen hest, eller mangel på det jeg har valgt å kalle *praktisk kapital*. En stor mengde praktisk kapital vil vises gjennom en lydig og godt oppdratt hest, som videre vil gi anerkjennelse til eieren. Informantene fra begge stallene forteller at de hjelper til med hverandres hester, og dette er situasjoner der de vil oppdage om en hest er vanskelig å holde på med eller dårlig oppdratt. Dette vil videre påvirke eierens plass i det sosiale hierarkiet basert på praktisk kapital.

Det er ikke bare den daglige håndteringen av hesten som kan gi praktisk kapital. Julie er den av informantene som gir uttrykk for å ha hatt det tøft i den daglige håndteringen av hesten sin: " *Det er ei på stallen, som nettopp har begynt med hest, og hun tror jeg blir litt imponert noen ganger når Valentine er komplisert og voldsom, eller veldig 'crazy', men jeg tror ikke hun ser opp til meg nei*". Her beskriver hun hvordan tror at det er noen som beundrer motet hennes når de ser hvordan hun takler hesten sin. Hesten som kilde til problemløsning er også et aspekt som Jørgensen (1995) mener at tiltrekker seg kvinner. Julie har altså måttet ta utfordringene som hesten har sendt i hennes retning, og Ida har gjort seg noen meninger om dette:

"Julie er jo kjempeflink, i hvert fall når man ser på hva slags type hest hun har. Da tenker jeg bare: "Herre gud, all ære til deg"! Hun må jo være så kreativ og så på hele tiden, skjønner ikke at hun klarer det jeg. Det hadde ikke jeg i hvert fall". - Ida

Ida gir uttrykk for at hun beundrer Julies måte å takle hesten sin og de utfordringene som det innebærer. Hun forteller videre at det er flere på stallen som hun beundrer for motet deres:

"Det er ei som blir 60 år i dag, og hun kjøpte seg faktisk hest for 3 år siden, og da kunne hun ingenting, men nå har hun blitt kjempeflink! Det er så råtøft! Så har vi han mannen som har hest her. Han imponert meg stort når jeg så han ri her for leden. Han har jo en ung hest og vil bli ridder, og det går liksom ikke helt sammen, men nå har han blitt kjempeflink. Gunn kan også så mye, og hun har jo to hester og to barn, og får det til så fint". - Ida

Beskrivelsen til Ida viser hvordan hun beundrer dem som har taklet utfordringer, og kommet styrket ut av dem. Disse får en høy anseelse hos Ida. Dina mener også at hun får en høy anseelse av å være flink med hester, og illustrerer dette ved å fortelle om den forrige hesten sin:

"Det er klart at den forrige hesten jeg hadde, han var jo et kassus for seg selv. Det første året jeg hadde han, så jo folk utviklingen han hadde, og man får litt respekt når man klarer å forandre en sånn hest til det bedre". - Dina

Gjennom andres observasjon av utviklingen på Dinas forrige hest, mener hun at hun fikk respekt for sine ferdigheter rundt hesten. Dette sitatet viser at det ikke bare er Ida som lar seg imponere av evnen til å løse problemer og utfordringer, og på tross av at man kan hevde at denne evnen bunner i kunnskap og ferdigheter, så handler først og fremst om å være villig til å ta utfordringene og holde ut til de er løst, uansett nivå. Jeg har derfor valgt å plassere dette under den praktiske kapitalen.

Kulturell kapital

For å måle de ulike formene for kapital har jeg spurt informantene om hvem de ser opp til på stallen, og hvorfor. Når informantene på Stall A forteller hvem de ser opp til, forteller alle om den samme personen:

"Hun er den som er desidert flinkest. Hun har en løsning på alt og er råflink. Alltid når vi har time sammen, og jeg har et konkret problem, så finner vi en løsning på det. [...] Hun er utrolig gjennomtenkt i alt hun gjør og hun er veldig fokusert når hun er med hesten sin. Dette ser jeg jo at gir gode resultater. Alt hun gjør har på en måte en baktanke, og det gjør at hun får en veldig trygg og lydig hest. Hun er også veldig engasjert og teoretisk oppdatert". - Julie

Julie beskriver denne personen som flink med hest, teoretisk oppdatert og gjennomtenkt i alt hun gjør. Samtidig er hun støttende og villig til å hjelpe til hvis Julie har problemer som hun ønsker en løsning på. Ida og Gunn trekker også frem denne personen som spesielt flink. Ida beskriver henne som en "utømmelig kilde av kunnskap", mens Gunn sier at:

"Når det gjelder hestebiten, så er det jo hun som har kommet lengst, og jeg lærer mye av henne. Jeg vet at hvis jeg tar en time med henne, så får jeg mye å tenke på. Jeg er ikke bestandig enig med det hun sier og gjør, men jeg lærer ekstremt mye". - Gunn

Gunn mener at denne personen har kommet langt og at hun lærer ekstremt mye av henne. Alle informantene fra Stall A trekker frem den samme personen når de svarer på hvem de ser opp til og lærer av, og slikt sett blir hun nærmest en personifisering av kunnskapen i stallen.

Gjennom sine beskrivelser viser Julie, Ida og Gunn hvordan kunnskap om hest og hestetrening kan gi høy anseelse i stallen. Denne personen får en høy status som følge av kunnskapen hun innehar, men denne høye statusen kan også komme av at hun er villig til å dele denne kunnskapen med de andre i stallen. Hun blir en pedagogisk ressurs som respekteres og settes pris på av de andre i stallen.

På Stall B har Dina fått en lignende rolle. Cecilie forteller hvordan Dinas kunnskap er nyttig for henne i treningen av hesten:

"Dina har hjulpet meg når jeg har ridd, og jeg har ridd en del for henne. Hun både minner meg på og gir meg ny innputt i forhold til trening av hesten i dressur. Når det stikker seg så hjelper Dina oss sånn at det løsner". - Cecilie

Cecilie forteller at det er Dina som hjelper henne med dressurridningen, både ved å minne henne på ting, gi ny innputt og hjelpe til når treningen stagnerer. På Stall B er det Dina som konkurrerer på det høyeste nivået i dressurridning, og her kan man trekke paralleller til Stall A, der det også er hun som ligger på det høyeste nivået som blir den som har den største mengden kulturell kapital. Dina selv mener at man kan lære mye av å diskutere trening og ved å gi hverandre tilbakemelding, og dette viser at de også på Stall B setter pris på at man deler kunnskapen sin med resten.

Økonomisk kapital

Den økonomiske kapitalen er den kapitalformen som er mest åpenbar i stallen, også for utenforstående - hest er en kostbar hobby. Dina forteller at det første utenforstående ofte spør om, er hvor mye det koster å ha hest. Amanda har også inntrykk av at hest ofte knyttes til økonomi: *" Om man har nok penger til å ha en hest, så har man nok penger til å klare seg godt. Om man skryter av at man har hest, så kan man kanskje virke litt høy på pæra".* Amanda mener at utenforstående ofte forbinder hesteeiere med mennesker som har mye penger, og hun ønsker å unngå å fremstå på denne måten.

Dina forteller hvordan hun tror økonomi kan spille inn i hestemiljøet:

"Det er ikke bare penger som avgjør hvor flink du blir, men mye penger. Om man skal satse og bli flink innenfor konkurransedressur, så er det mye penger som avgjør, dessverre. De som rir OL er sjeldent de flinkeste rytterne. De kjøper ofte hestene ferdig utdannet". - Dina

Dina illustrerer at det er mange som bruker økonomiske ressurser til å sikre seg gode hester, gode stevneresultater og konkurransemeritter. Som aktiv konkurranserytter på et høyt nivå, er Dina klar over denne problematikken, men har fått en mulighet til å omgå denne som medlem på satsningsgruppa til Norges rytterforbund for funksjonshemmede ryttere. I utsagnet over kan man dog spore en underliggende frustrasjon. Innenfor konkurransedressuren vil mange stagnere på et visst nivå om de ikke har den økonomiske kapitalen som skal til for å kjøpe seg en dyrere hest. Man stagnerer altså ikke som følge av manglende ferdigheter, men som følge av manglende økonomisk kapital. Dette resulterer, i følge Dina, i at det ikke nødvendigvis er de flinkeste, men de rikeste rytterne som stiller i store konkurranser som for eksempel OL. Dette er synd for ridesporten da det nok vil oppleves som frustrerende for de dyktige rytterne som risikerer å måtte se seg forbigått av mindre flinke, men rikere konkurrenter.

Symbolisk makt: Økonomi og kunnskap

Bourdieu (1986) hevder at alle kapitalformene kan få symbolsk verdi, og med det mener han at kapitalen gir individet prestige og ære innenfor et sosialt felt.

I konkurransemiljøet gjør den økonomiske kapitalen mennesker i stand til å skaffe seg dyre og gode hester, som videre gir dem gode stevneresultater og anseelse i miljøet som en følge av disse. Marie synes dette er synd:

"Hest kan også bli noe negativt fordi det er såpass mye status i det, i hvert fall i enkelte miljø. Der det er sånn at hvis man ikke har dit og dat, så blir man ikke godtatt. Det synes jeg er synd for hest handler om så mye mer enn bare fine spranghester". - Marie

Marie mener det er synd at det knyttes status til utstyr og hester, da hun mener at hest handler om mer enn dette. Dina hevder også status i hestemiljøet kan være problematisk.

" De nærmeste vennene dine gjør nok det, men generelt er det mye sjalusi ute og går. Hvis folk har en fin hest og gjør det bra, så blir det mye drittsnakking. Jeg tror også at ridning, i hvert fall dressurridning, er basert på mye synsing. Det er lite respekt for andres valg, og da tror jeg det blir mye baksnakking. I tillegg er det sånn at, om du er god til å snakke for deg, så kan du på en måte få litt status i miljøet selv om du nødvendigvis ikke kan så mye. De snakker seg flinke i stedet for å ri seg flinke". - Dina

Som Dina viser i sitatet så kan gode resultater, en god hest og statusen som dette fører med seg, fremkalle sjalusi og baksnakking. Ut fra det Dina forteller kan det virke som at denne

baksnakkingen har som mål å snakke seg selv opp og andre ned, en indikasjon på at det foregår en strid om den symbolske kapitalen. Denne striden kommer til uttrykk gjennom definisjonsstriden som Dina beskriver over, en strid som handler om hva som er god ridning og en god hest. Hun viser også hvordan enkelte forsøker å "snakke seg flinke", et fenomen som kan tolkes som at enkelte forsøker å øke sin kulturelle kapital ved å overdrive egne ferdigheter. Denne måten å snakke seg flinkere enn man er, kan også tolkes som en form for naturalisering der individer forsøker å skjule at de egentlig ikke har den kulturelle kapitalen som deres symbolske makt baserer seg på. Som Dina gir uttrykk for, finnes det dem som lykkes i dette prosjektet og får status på dette viset. Dette kan forøvrig også tolkes som en form for selvpresentasjon der noen forsøker å fronte en kunnskap de ikke har.

På Stall A er det ingen som driver med konkurranseridning, men Julie forteller at resultater og meritter har gjort seg gjeldende på en stall hun har hatt hest på tidligere:

"Jeg har jo stått på en annen stall også, og der var det jo slik at den som var best til å ri, og hadde best resultater, ble den som fikk mest å si på den stallen. Jeg er nok mer komfortabel i et sånt miljø som vi har her, men vi konkurrerer jo ikke mot hverandre. Det tror jeg har litt å si, men uansett om man vil det eller ikke så blir det sikkert litt misunnelse og sånt". - Julie

Julie belyser her hvordan meritter og resultater blir en kilde til anseelse og makt i stallmiljøet. Utsagnet til Julie kan tolkes som at de med best resultater får en definisjonsmakt, ved at hun påpeker at disse fikk mest å si på den stallen. Julie hevder at hovedgrunnen til at de unngår dette på Stall A er at de ikke konkurrerer mot hverandre, da hun mener at disse problemene først og fremst oppstår i konkurransemiljøet. Dog sier hun at man neppe vil klare å unngå alle former for misunnelse og sjalusi. På Stall A, på tross av at det ikke er et konkurranseorientert miljø i stallen, finnes det også en form for symbolsk kapital, men her utgår den fra den kulturelle kapitalen.

Det er ikke bare i forbindelse med konkurranser at man kan oppnå resultater og meritter. Julie sier at hun ser at hennes forbilde på stallen har en måte å trene hesten på, og en kunnskap som gir "gir gode resultater". Dette indikerer at hennes kulturelle kapital også gir henne status ved at de andre i stallen ser opp til henne for resultatene hun oppnår med hesten sin. Selv om dette ikke er resultater i konkurransesammenheng, så er det like fullt resultater som gir henne prestige og ære i stallen. I kraft av disse resultatene blir den kulturelle kapitalen, som har ført til de gode resultatene, også symbolsk. Dette kan illustreres i hvordan alle informantene på denne stallen ser opp til henne og følger i hennes spor.

I dette delkapitlet har jeg redegjort for grunnformene for kapital, økonomisk, kulturell og sosial, og hvordan disse strukturerer hierarkiet i stallen. I tillegg har jeg funnet en mer praktisk kapitalform som ikke har noen åpenbar tilknytning til noen av grunnformene, og som jeg derfor har latt stå som en kapitalform for seg selv, praktisk kapital. Videre har jeg funnet at enkelte av kapitalformene, fortrinnsvis den kulturelle og den økonomiske, kan ta form som symbolsk kapital i form av status, smak og meritter innenfor hestemiljøet. Denne symbolske kapitalen gir videre en form for definisjonsmakt i stallen, der innehaverne av den symbolske makten definerer hva som er god ridning eller hvilken treningsmetode som er best.

4.3.2 Handlingsrammer i stallen: Verdier og normer

Hestens beste

Som vi har sett kan man anse stallen som et sosialt felt med en feltspesifikk kapital, men stallen har også egne normer og verdier som gjelder for individene som deltar på stallfeltet. For å belyse hvilke verdier som finnes i stallen vil jeg trekke frem Idas beskrivelse av Stall A: *"Her er det alltid fokus på hestens beste, det er aldri folkene først. Det er aldri hesten sin feil, det er bare vi som kan gjøre ting annerledes, det liker jeg"*. Ida viser hvordan verdien om hestens beste ikke bare er en viktig verdi for dem som har hest i stallen, men også hvordan hestens beste går foran menneskene i stallen. Alle informantene uttrykker at hestens beste er en verdi som settes svært høyt. Dina forteller videre om hestens beste:

"Du trenger ikke nødvendigvis være flink til å ri, men du skal ikke være en sånn som kjefter og bråker til hesten din, for det blir fort sett stygt på. Det synes jeg egentlig bare er rett og rimelig. [...] Hestene skal man behandle ordentlig. De skal behandles med respekt og forståelse. De skal ikke kjeftes på, ropes til eller herjes med, det skal være rolig og fornuftig behandling av hest". - Dina

Dina beskriver hvordan man kan oppleve negative sanksjoner om man bryter med verdien om hestens beste. Dette indikerer hvordan denne verdien fungerer som handlingsramme; havner man utenfor denne rammen står man overfor negative sanksjoner fra de andre i stallen. I forbindelse med brudd på normer og verdier, vil jeg også trekke frem Berger og Luckmann (1971 [1966]). Innenfor stallen som institusjon er informantene innehavere av det Berger og Luckmann omtaler som rollekunnskap; normer og retninger for hvordan man skal oppføre seg for å leve opp til en angitt rolle. Avvik fra denne rolleadferden kan, som Dina viser, gjøre at man oppfattes som et avvik fra det normale og at man blir vurdert som umoralsk eller gal.

Verdien om hestens beste fremstilles av informantene fra begge stallene som en overordnet verdi, som preger håndteringen av hestene, hestens beste blir en handlingsramme for dem som

ferdes i stallen og rundt hestene. Denne verdien blir imidlertid ikke bare en handlingsramme for håndteringen av hestene, den kommer også til uttrykk i stallens rutiner og regler.

Informantene beskriver hvordan det forventes at de tar sin del av stallarbeidet, et arbeid som skal sørge for at hestene har det bra ved at de får fôr, ly, vann og rene omgivelser.

På spørsmålet om hvilke forventninger det stilles til informantene i stallen svarer Marie at: *"At jeg gjør det jeg skal, at jeg gjør jobben min på de dagene jeg har og at jeg ser etter alle hestene de dagene jeg har stallen"*. Her beskriver Marie hvordan det forventes at hun gjør stallarbeidet sitt på de dagene hun har stallen, og at hun er tar dette ansvaret på alvor. Cecilie forteller hvordan hestens beste påvirker tankegangen hennes omkring pliktene i stallen: *"Jeg er veldig bundet til de pliktene jeg har. Jeg er lojal ovenfor pliktene og ansvaret jeg har ovenfor hesten for det er på en måte noe som ikke kan velges bort"*. Cecilie mener at disse pliktene ikke kan velges bort, og det tolker jeg som at hestens behov ikke kan forsømmes da dette vil føre til mistriivsel og ubehag. Amanda mener også at hun som driver Stall B er veldig opptatt av å kunne stole på at alle i stallen gjennomfører pliktene sine, noe også Gunn er opptatt av på Stall A.

Reglene i stallen er også en gjenspeiling av verdien om hestens beste. Cecilie forteller om hvordan reglene på Stall B er med på å ivareta hestens beste:

"Regler som for eksempel å leie med tauet under haka [på hesten], ikke leie to hester om gangen, ikke lov til å stå med hesten i gangen og å lukke døra til fôrrommet, er nok satt fordi det har noe med sikkerhet å gjøre". - Cecilie

Regler som er satt med tanke på sikkerhet er med på å ivareta hestens beste ved å forhindre skader og ulykker. Dina og Amanda mener også at det legges vekt på sikkerhet på Stall B, og at dette er positivt.

Verdien om hestens beste kommer altså til uttrykk også gjennom en overordnet norm i stallen om at man skal være ansvarsfull og gjøre pliktene og følge reglene som er satt. Alle informantene gir uttrykk for at det ikke er et alternativ å sluntre unna disse.

Verdier og normer som kroppsliggjort

For å se nærmere på hvordan verdien om hestens beste påvirker informantene, vil jeg trekke frem et sitat fra Gunn der hun forteller om strukturen på Stall A:

"Altså stallen her, de siste 3 årene, så har det vært lite gjennomtrekk. De som står her i dag har stått her i tre år de fleste. Det vil si at vi kan ha litt løsere struktur da alle er så kjent med hvordan vi gjør det her. Vi trenger ikke å ha lange lister med regler og

rutiner. Vi vet ganske godt hva som skal gjøres. Det blir kanskje ikke bestandig overholdt, så da må jeg frem å minne på. Vi har rutiner, men de er ikke så tydelig". - Gunn

Utsagnet til Gunn kan forklare hvorfor Julie, Ida og Marie ikke kommer på noen spesielle regler når jeg spør hvilke regler de har i stallen. Marie svarer eksempelvis at *"Vi har vel egentlig ikke det, men vi prøver jo å være ålreite med hverandre. Det kan godt hende vi har noen regler som jeg ikke har fått med meg, men jeg kan ikke komme på noen nå"*.

Gunn beskriver rutinene og reglene på stallen ved å hevde at de har en mer implisitt karakter, de har ingen nedskrevne regler eller rutiner. Hun begrunner dette med at de fleste på stallen har stått der over en lang periode, slik at alle vet hva som skal gjøres.

Måten informantene på Stall A snakker om regler og rutiner, kan lede til å tolke dem som kroppsliggjort. For informantene virker det både selvsagt og naturlig at hestens beste alltid skal komme først både i omgangen med dem og i stallarbeidet. Selvsagtheten som informantene gir uttrykk for når de forteller om verdier og normer i stallen, tyder på at de har blitt kroppsliggjort, det er ikke noe informantene stiller spørsmål ved. Sosialiseringen inn i stallmiljøet har gjort at verdien om hestens beste har blitt en del av informantenes praktiske sans, handlings- og reaksjonsmønster, deres habitus. Informantenes habitus gir dem en innsikt og tankegang om hvorfor hestens beste skal komme først, samt en rekke handlingsdisposisjoner for å sette dette ut i praksis.

Kapittel 5: Avsluttende diskusjon

I denne studien har jeg undersøkt hvordan hesten og stallmiljøet påvirker syv kvinnelige hesteeieres identitetskonstruksjon. For å belyse dette har jeg fokusert på deres personlige, sosiale og kulturelle identitet, forholdet til hesten og sosialiseringen i stallen. I det følgende vil jeg oppsummere mine hovedfunn, gi en diskusjon relatert til teorien jeg har benyttet som forståelsesramme, samt gi en konklusjon og noen forslag til videre forskning på feltet.

5.1 Oppsummering av hovedfunn

Underproblemstilling 1: *"Hva kjennetegner kvinnelige hesteeieres identitet?"*

Denne har jeg besvart ved å trekke frem informantenes personlige, sosiale og kulturelle identitet. Hovedfunnene her er at alle informantene gir uttrykk for at de har en intens lidenskap for hest, som farger valgene som tas i hverdagen. På bakgrunn av at hesten er en kostbar og tidkrevende hobby, har jeg tolket disse valgene som refleksive, og ut fra dette valgt å anse hest som en livsstil heller enn en hobby. Denne lidenskapen ligger bak informantenes valg og prioriteringer, men dette er ikke noe de aktivt fronter ovenfor utenforstående. Informantene forsøker heller å tone ned dette i frykt for stigmatisering.

Underproblemstilling 2: *"Hvordan beskriver de kvinnelige hesteeierne forholdet til hesten sin, og hvilken betydning har dette for deres identitet?"*

Her har jeg gjort funn som indikerer at hesten fungerer som speil for informantenes ikke-verbale kommunikasjon og følelsesliv. Informantene tillegger hestene sine personlige egenskaper, og det er tydelig at de har dannet nære vennskap til hestene sine. Flere av informantene gir også uttrykk for at hesten er, og har vært, en styrke for dem. Alle opplever at hesten gir dem selvtillit og mestringsfølelse, og flere gir uttrykk for at hesten er en viktig støtte i hverdagen. Videre mener alle informantene at hesten er en kilde til livskvalitet, og et liv uten hesten karakteriseres som depressivt eller utenkelig.

Underproblemstilling 3: *"Hvordan beskriver de kvinnelige hesteeierne sosialiseringen i stallen?"*

I min tolkning av stallen som sosialt felt har jeg funnet igjen alle de originale kapitaltypene, men i feltspesifikke versjoner. I tillegg har jeg funnet en kapitalform som jeg ikke mener passer under noen av de opprinnelige, og som jeg har valgt å la stå for seg selv som praktisk kapital. Av kapitalformene er det den økonomiske og kulturelle som kan ta symbolsk form, og gi makt og prestige i stallen. Under denne problemstillingen har jeg også gjort rede for

verdien som dreier seg om hestens beste, og hvordan denne blir en kroppsliggjort handlingsramme for informantene i stallen.

5.2 Konklusjon

Oppgavens hovedproblemstilling: *"Hvordan opplever de kvinnelige hesteeierne at hesten og stallmiljøet er med på å forme deres identitet?"*

Studien viser at hesten og stallmiljøet er med på å forme informantenes identitet på flere måter. Med seg inn i hestehobbyen har informantene hatt en brennende lidenskap for hester, noe som har ført til at hobbyen har blitt altoppslukende. Dette har ledet meg til å tolke hestehold som en livsstil heller enn en hobby. Giddens (1997 [1990]) hevder at livsstil er en viktig brikke i individers selvbiografiske fortelling, og hesten kan tolkes som styrende for store deler av informantenes selvbiografiske fortelling.

Lidenskapen for hest gjennomsyrrer ikke bare informantenes liv i stallen, men også livet utenfor. Her møter de oppfatninger og forventninger fra menneskene utenfor, som videre stiller krav til informantenes identitetskonstruksjon utenfor stallen. Denne identitetskonstruksjonen skjer gjennom deres selvpresentasjon der informantene, ved hjelp av ulike former for inntrykkskontroll presenterer seg som hesteeiere. Uavhengig om informantene velger å fronte eller skjule rollen som hesteeier, blir hesten noe som styrer deres selvpresentasjon.

Informantene mener at det kan være vanskelig å være hesteeier utenfor stallen, der få synes å ha forståelse for at de prioriterer hesten. I stallen mener imidlertid informantene at de møter likesinnede, noe som gjør at alle føler en sterk tilhørighet til stallen. Her forteller informantene at de støtter hverandre og danner vennskap som strekker seg utover stallen. Det virker heller ikke som at ulik mengde kapital eller fokus på hestetrening legger noen demper på den gode stemningen i stallen, da de som er flinke hjelpere og støtter dem som er på et lavere nivå.

5.3 Teoretisk diskusjon og videre forskning

Ved å ta utgangspunkt i Goffmans teori har jeg vist hvordan rollen som hesteeier påvirker informantenes identitetskonstruksjon overfor både utenforstående, venner og familie. I forbindelse med informantenes "front stage"-opptreden ble stigmabegrepet aktuelt, da informantene opplever at det ofte knyttes bestemte oppfatninger til kvinnelige hesteeiere. Informantenes "back stage"-opptreden har dreid seg om hvordan venner og familie stiller seg

til hesteholdet deres, og hvordan informantene begrunner og forsvarer hobbyen sin ovenfor sine nærmeste.

Videre har jeg undersøkt hvordan hesten blir en del av informantenes selvbiografiske fortelling ved å ta utgangspunkt i Giddens. Ved å vise hvordan hesten blir inkorporert som praksis gjennom klesstil, møtesteder og handlemåter, har jeg forsøkt å argumentere for at hesten kan tolkes som livsstil, heller enn hobby. Jeg har også tatt i bruk Giddens' teori om refleksive valg, der jeg har valgt å tolke prioriteringene og forsakelsene som informantene gjør, som refleksive.

Videre har jeg analysert stallen som sosialt felt ved å ta utgangspunkt i Bourdieu og Wacquants (1996) teori om sosiale felt og feltspesifikk kapital. I denne forbindelsen har jeg også trukket inn Meads (2005) teori om signifikante andre som supplement. Jeg har benyttet meg av begrepet symbolsk kapital, og denne studien indikerer at det er den kulturelle og økonomiske kapitalen som kan ta symbolsk form, og dermed gi makt og anseelse i stallen. Årsaken til at disse kapitalformene kan få symbolsk verdi er at de kan generere gode resultater i hestetreningen, hvilket gir ære og prestige i stallen. Jeg har også tatt i bruk Bourdieus habitusbegrep for å undersøke hvordan verdier og normer i stallen kan tolkes som kroppsliggjorte. Dette har jeg illustrert ved å trekke frem hvordan hestens beste synes å være en selvfølgelighet for informantene.

Utover disse perspektivene kunne det vært relevant å trekke inn Meads (2005) begrep om generaliserte andre for å tolke sosialiseringen i stallen. Forventninger og oppfatninger i stallen kan eksempelvis tolkes som den generaliserte andre, og illustrere hvordan informantene ser seg selv fra fellesskapets ståsted. I løpet av denne studien har jeg også blitt oppmerksom på at det kan være problematisk å analysere om hestemiljøet som *et* sosialt felt. Hvilke kapitalformer som verdsettes og hvordan verdier kommer til uttrykk avhenger blant annet av treningsperspektivet som finnes på stallen. Bourdieus teori om doxa kunne vært interessant å trekke inn her. Dette begrepet kunne jeg benyttet til å undersøke om kunnskapen og treningsmetodene i stallen kan ha doxisk karakter, og tolkes som ulike paradigmer på stallfeltet.

Denne studien har fokusert på identitetskonstruksjon hos kvinnelige hesteeiere, og kjønn har vært et tema. Jeg vil på bakgrunn av dette hevde at en undersøkelse av mannlige hesteeieres identitetskonstruksjon kunne vært relevant som videre forskning. Da det i hovedsak er kvinner

som trekkes frem i forbindelse med hestehobbyen kunne en studie av menn vært med på å balansert bildet av hesteeieres identitetskonstruksjon.

6. Litteraturliste

- Aakvaag, G. C. (2008). *Moderne sosiologisk teori*. Oslo: Abstrakt forlag AS.
- Bauman, Z. (2000). *Flytende modernitet*. Oslo: Vidarforlaget.
- Beck, U. (1997). *Risiko og frihet*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Berger, P. L. & Luckmann, T. (1971 [1966]). *The Social Construction of Reality*. Harmondsworth: Penguin.
- Berget, B., Ekeberg, Ø., & Braastad, B. O. (2008). Animal-assisted therapy with farm animals for persons with psychiatric disorders: effects on self-efficacy, coping ability and quality of life, a randomized controlled trial. *Clinical Practice and Epidemiology in Mental Health*, 4(9).
- Bourdieu, P. (2011 [1986]). "The Forms of Capital". I Szeman, I., & Kaposy, T. (red.). *Cultural Theory. An Anthology*. Oxford: Wiley-Blackwell.
- Bourdieu, P. (1995). *Den kritiske ettertanke: Grunnlag for samfunnsanalyse*. Oslo: Det norske samlaget.
- Bourdieu, P., & Wacquant, L.J.D. (1996). *Refleksiv sosiologi: mål og midler*. København: Hans Reitzel.
- Bredesen, O. (2004). *Nye gutter og jenter - en ny pedagogikk?* Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.
- Brumoen, H. (2010). Svake og sterke øyeblikk - Bygging av mestringstillit. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 47 (11), 1020-1025.
- Bø, I., & Schiefloe, P. M. (2007). *Sosiale landskap og sosial kapital. Innføring i nettverkstenkning*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Børresen, B. (2002). *Hest i Norge*. Oslo: Landbruksforlaget.
- Dalen, M. (2011). *Intervju som forskningsmetode – en kvalitativ tilnærming* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.

- Fasting, K. (2008). *Likestilling og mangfold i norsk idrett: - bedre med flere på banen!* Oslo: Likestillings- og diskrimineringsombudet.
- Giddens, A. (1996). *Modernitet og selvidentitet: selvet og samfundet under sen-moderniteten*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Giddens, A. (1997 [1990]). *Modernitetens konsekvenser*. Valdres: Pax Forlag.
- Giddens, A. (1997). *Modernitet og selvidentitet*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Goffman, E. (1959). *The Presentation of Self in Everyday Life*. New York: Doubleday Anchor Books.
- Goffman, E. (1963). *Stigma: Notes on the management of spoiled identity*. New York: Prentice Hall
- Halvorsen, I. (2014). "Ukritisk holdning til objektivisering av kvinner". Hentet 18.03.2014 fra: <http://kvinnefronten.no/ukritisk-holdning-til-objektivisering-av-kvinner/>.
- Helsedirektoratet. (2011). "Dyreassistert terapi på institusjon". Hentet 29.01.14 fra: <http://helsedirektoratet.no/helse-og-omsorgstjenester/habilitering-rehabilitering/eksempler/Sider/dyreassistert-terapi-pa-institusjon.aspx>.
- Joas, H., & Knöbl, W. (2011). *Social Theory: Twenty Introductory Lectures*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jørgensen, C. R. (2008). *Identitet: Psykologiske og kulturanalytiske perspektiver* (2. utg.). København: Hans Reitzels Forlag.
- Jørgensen, K. A. (1995). *Ridning som en kvinneidrett. Et feministisk perspektiv på rideidretten, historisk og gjennom studiet av et ridesenter* (Hovedfags avhandling). Høgskolen i Nord-Trøndelag.
- Johannessen, N. (2013). "Hver uke åpnes det et nytt treningssenter". Hentet 15.05.2014 fra: <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/trening/hver-uke-aapnes-det-et-nytt-treningssenter/a/10128132/>.
- Keaveney, S. M. (2008). Equines and their human companion. *Journal of Business Research*, 61 (5), 444-454. Hentet 12.02.2014 fra: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0148296307002196>

- Kilnes, C., & Sundberg, C. Ø. (2014). "Nå er idealet å være både maskulin og feminin". Hentet 15.05.2014 fra: <http://www.adressa.no/nyheter/trondheim/article9751517.ece>.
- Koren, E., & Træen, B. (2003). Jenter og hest: Stallen som arena for sosialisering og mestring. *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 3 (2), 3-26. Hentet 14.03.2014 fra: http://www.hioa.no/asset/6587/1/6587_1.pdf
- Korsnes, O., Andersen, H., & Brante, T. (1997). *Sosiologisk leksikon*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Kvale, S. (2001). *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Lambarth, J., K. (2011). "4-H Women and Their Horses: An Extraordinary Relationship with an Extraordinary Animal". Hentet 07.02.14 fra: <http://www.joe.org/joe/2011october/a8.php>.
- Mead, G. H. (2005). *Sindet, Selvet og Samfundet*. København: Akademisk Forlag.
- Moen, K. E. (2004). "Hestejenter mestrer livet godt". Hentet 29.01.14 fra: <http://www.nrk.no/programmer/tv/puls/3502444.html>.
- Nesselquist, K. & Bekkåsen, J. (2013). "Å drive med hest er den mest kostbare idretten" Hentet 03.03.2014 fra: <http://www.moss-avis.no/sport/a-drive-med-hester-er-den-mest-kostbare-idretten-1.7808512>.
- Nikku, N. (2005). Stallkulturen som arena för flickors identitetsskapande. *Sociologisk Forskning*, 4, 29-34.
- Norges Rytterforbund. (2007). "Norges Rytterforbunds Langtidsplan 2007-2011" Hentet 03.03.2013 fra: http://www.rytter.no/LinkClick.aspx?fileticket=D1hxMj_C8Wk%3D&tabid=161.
- Ringdal, K. (2001). *Enhet og mangfold. Samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Rothe, E. Q., Vega, B. J., Torres, R. M., Soler, S. M. og Pazos, R. M. (2005). Equine facilitated psychotherapy for children. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 5 (2), 373-383.
- Seal, C., Gobo, G., Gubrium, J. F., & Silverman, D. (2010). *Qualitative Research Practice*. London: SAGE publications.

- Stangeland, S. (2010). "Det kompliserte TV-kjønnen". Hentet 20.05.2014 fra: <http://www.forskning.no/artikler/2010/oktober/268644>.
- Thagaard, T. (2003). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Tjora, A. (2010). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Trøttestad, E. (2006). *Ridning som rehabilitering*. Oslo: Akilles.
- Ukeavisen Ledelse. (2010). "Hestejenter blir gode ledere." Hentet 20.02.2014 fra: <http://www.ukeavisenledelse.no/nyheter/ledelse/hestejenter-blir-gode-ledere->.
- Vaage, O., F. (2005). "Tidsbruk i europeiske land: Nordmenn har mest fritid - men ser lite på TV". Hentet 04.02.2014 fra: <http://ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/nordmenn-har-mest-fritid-men-ser-lite-paa-tv>.
- Vik, J. & Farstad, M. (2012). *Hest, hestehold og fôring: Status for hestehold i Norge - kommentert frekvensrapport. Rapport 2/2012*. Trondheim: Norsk senter for bygdeforskning.
- Yang, L., H., Kleinman, A., Link, B., G., Phelan, J., C., Lee, S. & Good, B. (2007). Culture and Stigma: adding moral experience to stigma theory. *Social Science and Medisin*, 64 1524-1535.
- Wang, M. (1989). *Mennesket og hesten*. (Hovedoppgave). Universitetet i Oslo.

7. Tabelloversikt

Tabell 1: Presentasjon av informantene	30
Tabell 2: Analyseskjema.....	32

Vedlegg 1 - Intervjuguide

Hei, mitt navn er Margit Zakariassen, og jeg skriver en masteroppgave i sosiologi om kvinnelige hesteeieres identitetskonstruksjon. Takk for at du vil delta i undersøkelsen min. Går det bra om jeg spiller inn intervjuet som lydopptak på datamaskinen? Alt som blir sagt under intervjuet vil holdes konfidensielt, og skal kun brukes til denne oppgaven. Du vil også vil bli omtalt med fiktivt navn i oppgaven, det samme gjelder for stallen. Du kan trekke deg når som helst under intervjuet, eller ta kontakt om du angrer på din deltakelse i etterkant.

Oppvarmingsspørsmål

- Hvor gammel er du?
- Kan du fortelle litt om familien din?
- Hva slags utdanning har du evt. holder du på med?
- Hva jobber du som?
- Har du andre fritidsinteresser enn hest?
- Har du andre dyr?

Hoveddel - Innledning

- Hvor lenge har du drevet med hest?
- Hvor mye tid bruker du i stallen om dagen?
- Kan du beskrive stallen?
- Hva er rutinene i stallen?
- Hvilke regler har dere i stallen?
- Kan du beskrive menneskene i stallen?

Hva kjennetegner informantene

- Hvordan mener du at hesten påvirker hverdagen din?
- Hvem/hva avgjør hvor mye tid du har i stallen?
- Hvordan prioriterer du for å få tid til å være i stallen?
- Har du kontakt med de andre i stallen utenom stallen?
- Går tiden i stallen utover andre aktiviteter eller gjøremål?
- Er det aktiviteter du ikke har råd til pga. hesten?
- Tror du hesten og stallmiljøet har vært med på å forme deg på noen spesiell måte?
- Hvordan tror du livet ditt hadde vært uten hesten?

Selvpresentasjon

- Hvordan ønsker du å bli oppfattet av andre mennesker?
- Snakker du mye om hesten din til folk som ikke har hest?
- Hender det at du får spesielle kommentarer når du forteller at du driver med hest?
- Hva synes venner og familie om at du driver med hest?
- Mener du at hestehobbyen skiller seg ut fra andre hobbyer?
- Hvordan tror du utenforstående oppfatter hestefolk?
- Stemmer disse oppfatningene og forventningene med slik du selv oppfatter deg selv eller hestefolk generelt?

Forholdet til hesten

- Hva fikk deg til å begynne med hest?
- Hva er det som er motivasjonen din for å fortsette?
- Hvorfor bestemte du deg for å kjøpe hesten du har nå?
- Kan du fortelle litt om hesten din?
- Hvordan kommuniserer du med hesten din?
- Hva er viktigst for deg når du er rundt hesten?
- Hva er målet ditt med hesten din?
- Kan du beskrive dine følelser ovenfor hesten din?

Sosialisering og kapital i stallen

- Hvorfor valgte du å ha hesten i denne stallen?
- Hva betyr de andre i stallen for deg?
- Hender det at dere hjelper og støtter hverandre?
- Hender det at dere krangler eller er uenige om noe i stallen?
- Mener du det er noe spesielt positivt eller negativt med stallmiljøet generelt?
- Hvilke forventninger stilles til deg i stallen?
- Hvilke ferdigheter kreves det av dem som har hest i stallen?
- Ser du opp til noen i stallen?
- Er det noen som ser opp til deg?
- Hvem er det du lærer mest av i stallen? Kan du nevne noen ting du har lært av denne personen og hvordan du lærte det?
- Hva tror du skal til for å bli godt ansett i hestemiljøet?

- Tror du det er vanlig å skryte eller overdrive i hestemiljøet?
- Hvor mye penger bruker du i måneden på hesten din? (Kan jeg spørre om dette?)
- Hva bruker du penger på sett bort fra nødvendige ting som stalleie, fôr, veterinær osv?
- Er det viktig for deg å ha fint utstyr til hesten din og deg selv?

Avrunding

- Er det noe har vært uklart eller som du ønsker å utdype?
- Hvordan synes du det har vært å snakke om dette temaet?

Om du har noen spørsmål angående studien kan du når som helst kontakte meg. Tusen takk for intervjuet!

